

በነጻ የሚታደል

የከተሞች ልሳን

ቅፅ 4 ቁጥር 7

ጥር 2009 ዓ.ም

ባላለፍነው ስድስት ወራት ከ668 ሺ በላይ ለሆኑ ዜጎች የሥራ እድል መፈጠሩ ተጠቆመ

በካሳሁን ገ/መድሀን

የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር መ/ቤት "ከተሞቻችንን እናለማለን፤ የዜጎችን ፍትሃዊ ተጠቃሚነት እናረጋግጣለን" በሚል መሪ ቃል በመዲናቸን አዲስ አበባ ከተማ የከተማ ልማትና ቤቶች ዘርፍ የ2008 በጀት አመት የ6 ወር እቅድ አፈጻጸም ግምገማ የሚኒስቴር መ/ቤቱ የሥራ አመራሮችና የዘርፉ ፈጻሚዎች በተገኙበት አካሄዷል።

በስብሰባው ላይም በሁለቱኛው የእድገትና የትራንስፎርሜሽን እቅድ በሁለተኛው አመት በመጀመሪያው ግማሽ አመት ለ6 ወራት በዋናነት

ትኩረት ተሰጥቶባቸው እርብርብ ሲደረግባቸው ከነበሩ ስራዎች መካከል የከተሞች ሥራ እድል ፈጠራና የምግብ ዋስትና መሆኑን በቀረበው ሪፖርት የተጠቀሰ ሲሆን በግማሽ አመቱ በመደበኛና በመንግስት ግዙፍ ፕሮጀክቶች ለ668,369 ዜጎች ቋሚና ጊዜያዊ የሥራ እድል መፍጠር የተቻለ ሲሆን የእቅድ አፈጻጸምም 71 በመቶ መሆኑ ተጠቁሟል።

ወጪ ገጽ 8 ቦራል

የዘርፉ ህዝብ ግንኙነትና ኮሙኒኬሽን ፎረም በአግባቡ ተጠናክሮ ከቀጠለ ፋይዳው የጎላ እንደሚሆን ተገለጸ

በጌታቸው ኃይሉ

የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር የዘርፉ ህዝብ ግንኙነትና ኮሙኒኬሽን የጋራ ፎረም ለ 10ኛ ጊዜ በሃዋሳ ከተማ ከጥር 4 እስከ ጥር 6 ቀን 2009 ዓ.ም ተካሄደ።ፎረሙ ሁሉም በዓመት ሁለት ጊዜ በሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ ተጠሪ ተቋማትና የዘርፉ የሁሉም ክልል ህዝብ ግንኙነትና ኮሙኒኬሽን ኃላፊዎችና ባለሙያዎች በጋራ በሚገኙበት መድረክ የሚካሄድ ሲሆን አስፈላጊነቱም ከዚህ ቀደም በዘርፉ አካላት መካከል የተጀመረውን የጋራ የህዝብ ግንኙነት ስራን ...

ወጪ ገጽ 8 ቦራል

የዩኒቨርሲቲዎችና የከተማ ልማትና ቤቶች ዘርፍ ኮንሰርቲየም ለከተሞች እድገት ፈር ቀዳጅ ነው ተባለ

በጌታቸው ኃይሉ

ከአንድ ዓመት በፊት የተጀመርው የዩኒቨርሲቲዎችና የከተማ ልማትና ቤቶች ዘርፍ የጋራ ትብብር አሰራር ወይም ኮንሰርቲየም ለከተሞች እድገት ፈር ቀዳጅ ነው ተባለ። ጥር 9ቀን 2009 ዓ.ም ከተለያዩ የሃገሪቱ ዩኒቨርሲቲዎች የተውጣጡ ምሁራን በሲቪል ሰርቪስ ዩኒቨርሲቲ በተዘጋጀው ኮንሰርቲየም እንደገለጹት ከሆነ ከከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር ጋር የመሰረቱት ትብብር ለጀመሯቸው ከተማ አቀፍ ተልዕኮዎች መጠናከር አቅም እንደሚፈጥሩባቸው ዩኒቨርሲቲዎች ተናገረዋል።

ወጪ ገጽ 8 ቦራል

በውስጥ ገጾቻችን

በጥልቀት የመታደሱ ተግባራዊ ለውጥ በሁሉም ዜጋ እንቅስቃሴ ላይ ይወስናል
ገጽ 3

የሲቪል ሰርቪስ የተሃድሶ መድረኮች ለልማት መፋጠንና ለዴሞክራሲ መገልበት የላቀ ሚና አላቸው!
ገጽ 2

ርዕስ አንቀጽ

የሲቪል ሰርቪስ የተሃድሶ መድረኮች ለልማት መፋጠንና ለዴሞክራሲ መጎልበት የላቀ ሚና አገኙ

አገራችን ባለፉት 14 ዓመታት ላስመዘገበችባቸው አስተማማኝና ዘላቂ ሰላም ፣ ፈጣንና ቀጣይነት ያለው የኢኮኖሚ ዕድገት እንዲሁም የዴሞክራሲ ስርዓት ባህል ግንባታ መስፈን ሲቪል ሰርቪስ የማይታዘዝ ሚና አበርክቷል፤ እያበረከተም ይገኛል። ኢትዮጵያ በየዘርፉ እያስመዘገበችባቸው ካላቸው ስኬቶች መካከል ህዝብ በየደረጃው ተጠቃሚ የሚሆንበት ስርዓት ተዘርግቷል፤ ሲቪል ሰርቪንግም የዚህ ተጠቃሚ ነው። በቀጣይም እነዚህን ስኬቶች የበለጠ ለማጠናከርና የህብረተሰቡን ተጠቃሚነት ወደ ተሻለ ደረጃ ለማሳደግ ሲቪል ሰርቪንግ በተሰማራበት የስራ መስኮች ሥራውን በአግባቡ ሊወጣ ይገባል።

መንግስት፣ የመልካም አስተዳደር ችግሮችን ለመቅረፍ፣ ለህዝብ የገባውን ቃል ለመፈጸም እንዲያስችለው የተለያዩ ተግባራትን በማከናወን ላይ ላይ ይገኛል። ከእነዚህ ተግባራት መካከል አንዱ ሰሞኑን በዘርፉ የሚገኙ ሲቪል ሰርቪንጎች የአገልግሎት አሰጣጥ ሂደታቸውን የሚገመገሙበት የተሃድሶ መድረኮች መዘጋጀታቸው ተጠቃሽ ነው። እነዚህ መድረኮች በአንድ በኩል ሲቪል ሰርቪንግ መንግስት የጀመረውን የጥልቅ ተሃድሶ ሂደት እንዲያገዝና አሉ በሚላቸው አጠቃላይ የመንግስት ችግሮች ዙሪያ ሃሳቡን በነጻነት በማውጣት፣ በሰራ ተሳትፎ የተጀመረውን የመታደስ ጉዞ የሚያስብሉ ሃሳቦች እንዲያቀርብ እንዲሁም መግባባት እንዲፈጥር ያስችሉታል። በሌላ በኩል ሂደቱ ሲቪል ሰርቪስ ጠንካራና ደካማ ጎኖቹን የሚለይበት፣ ሰራተኛው እርስ በርስ የሚግግርባቸው በመሆናቸው ጠቀሜታቸው የጎላ ነው።

መልካም አስተዳደርን ለማስፈን መንግስት ከሚወስዳቸው አጠቃላይ እርምጃዎች በተጨማሪ ሲቪል ሰርቪስ ለህዝብ የሚሰጠውን አገልግሎት ማሻሻል አንዱና ዋነኛው ተግባር ነው። የመንግሥትን ፖሊሲዎች፣ ፕሮግራሞች እና ዕቅዶች የሚያስፈጽመውና የሚፈጽመው ሲቪል ሰርቪንግ በመሆኑ፣ የአገልግሎት አሰጣጥን ለማሻሻል የዚህን አካል መቃወም ብቃት በማሻሻል ላይ ብቻ ማተኮር የሚፈልገውን ለውጥ ማምጣት አይቻልም። በመሆኑም ሲቪል ሰርቪንግ ህዝባዊ ሃላፊነቱን በተሻለ ብቃት እንዲወጣ የተስተካከለ ልማታዊና ዴሞክራሲያዊ አስተሳሰብ ሊያሳዘው በሚችል ጥልቅ ተሃድሶ ማለፍ ይኖርበታል።

ሲቪል ሰርቪስ በጥልቅ ተሃድሶ ውስጥ ያልፋል ሲባል በተሰማራበት ስራ ላይ የመንግስትን ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች ጠንቅቆ አውቆ የተሰጠውን ህዝባዊ ሃላፊነት ለህዝብ ጥቅም ብቻ እንዲያውል ለማድረግ የሚያስችለው አመለካከት ባለቤት እንዲሆን መድረኮቹ ግንዛቤ ይፈጥራሉታል ማለት ነው። የመንግስት አሰራር ግልጽነትና ተጠያቂነት የነገሰበት እንዲሆን ሕገ መንግስቱ ይደነግጋል።

ከዝህም አንጻር የህዝብ አገልጋዩ አካል የሲቪል ሰርቪስ ማሻሻያ ሪፎርም ስራዎችን በመተግበር የተገልጋዩን ህብረተሰብ እርዳታ ማረጋገጥ ይኖርበታል። ስራን ቆጥሮ የመስጠትና መቀበል ባህል በሲቪል ሰርቪስ ውስጥ ሊጎለብት ይገባል። ይህ ሲሆንም ህብረተሰቡ ከመንግስት የሚፈልገው ቀልጣፋ የአገልግሎት አሰጣጥ ውጤታማ ይሆናል። ስለዚህም ሲቪል ሰርቪንግ ለሕዝብና ለአገር ያለውን ወገንተኝነት ለማረጋገጥ በተሰማራበት መስክ መስክ ስራውን በቅንነት፣ በታማኝነትና በቀርጠኝነት እንዲሁም የአገልጋይነት መንፈስን በመላበስ የመልካም አስተዳደር ችግሮችን በዘላቂነት ለመቅረፍ መረባረብ ይኖርበታል።

የሲቪል ሰርቪንግ ህዝባዊ መንፈስን መላበስ ለመንግስት አገልግሎት አሰጣጥ ወሳኝ ነው። በመሆኑም ለአገራችን ዕድገት፣ ለህዝቦች አብሮነትና መቻቻል ጠንቅ የሆኑት የኪራይ ሰብሳቢነት፣ የትምክህት፣ የጥበትና የሃይማኖት አክራሪነትን የመሳሰሉ እኩይ ተግባሮችን አጥብቆ ሊዋጋቸው ይገባል። ሲቪል ሰርቪንግ ይህን ዓላማ በማግኘት ህዝባዊ ተልዕኮዎችን በታማኝነት መወጣት ከቻለ፣ የመልካም አስተዳደር ችግሮች አልባት ያገኛሉ። የአገራችንም የዴሞክራሲ ስርዓት ይጎለብታል። የተጀመሩ የልማት ስራዎችም ይፋጠናሉ። ይህ ሲሆንም ሲቪል ሰርቪንግ በየደረጃው ተጠቃሚ ሆኖ ህይወቱም በዘላቂነት አብሮ ይቀየራል። በመሆኑም ሲቪል ሰርቪንግ ለመልካም አስተዳደር መጎልበት የበኩሉን ሚና መወጣት ይኖርበታል።

ስልክ ቁጥር:-
0115 15 45 80

ፋክስ:-
0115 54 12 68

ፖ.ሳ.ቁ:-
24134/1000

ድረ-ገጽ:
WWW.MUDHO.GOV.ET
ኢ-ማይል
MUDHO@GMAIL.COM

TWITTER FOLLOW US @
MUDHCO

የከተሞች ልሳን

በከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር የህዝብ ግንኙነት ኮሚቴዎች ጽ/ቤት በየወሩ እየታተመ የሚሰራጭ ጋዜጣ

ዋና አዘጋጅ:- አቶ ኢትዮጵያ በዴቻ	አዘጋጅ:-	ጌታቸው ሀይሉ	ሴይአውትና ዲዛይን:- አቤነዘር በተለ
ም/ዋና አዘጋጅ:- ወ/ሮ አያልሰው ወርቅነህ		በጻዊት ዲበኩሉ	ኮምፒውተር ጽሁፍ:- አንላይ ዮሐንስ
ፎቶ ግራፍ:- ዘላለም ሙሉ		ካሳሁን ገ/መድህን	
አስመላሽ ተፈራ			

ወቅታዊ ጉዳይ

በጥልቀት የመታደሱ ተግባራዊ ለውጥ በሁሉም ዜጋ እንቅስቃሴ ላይ ይወሰናል

ሀገራችን ኢትዮጵያ በታሪክ አጋጣሚ ከነበራት ገናና ታሪክ ወርዳ ብዙ ዜጎችዋ ከድህነት ወለል በታች ሆነው የተወሰኑ አመታትን ማሳለፍ የሚታወክ ነው። ሆኖም በጠንካራ ዜጎቿ በተባበረ ክንድ ወደ ቀደመ ታሪክ ለመመለስ በሚደረገው ጥረት በርካታ ድሎችን መጎናጸፍ ተችሏል። በዚህም ዲሞክራሲያዊ መብቶች ከሀገ መንግስቱ ጀምሮ በሁሉም የሀገ መንግስቱ ተካተቱበት፣ የሀይማኖት እኩልነት የተከበረበት የትኛውም እምነት በየትኛውም እምነት ተጽእኖ የማያሳርፍበት፣ ዜጎች በሀገራቸው በተለያዩ ዘርፎች ስርተው ህይወታቸውን መለወጥ የቻሉበትና ሀብት ያፈሩበት፣ ዘመናዊ ቴክኖሎጂ በመጠቀም ከሌሎች ሀገራት ጋር ለመወዳደር መንደርደር የተጀመረበት ስርአት ተፈጥሯል።

ሆኖም ከስልጣኔ መምጣት ጋር እንዲሁም ከሰው ልጅ ተፈጥሯዊ ባህሪ በመነሳት ፍላጎቶች በየጊዜው እያደጉ እና መልካቸውን እየቀየሩ መምጣታቸው አይቀራ ነው። ከዛሬ አምስት አመት በፊት የምናነሳቸው ጥያቄዎች ዛሬ በሌሎች ተተክተዋል።

በተለይ ደግሞ የከተማ ነዋሪው ፈጣን የለውጥ እንቅስቃሴ ውስጥ የሚገኝ የህብረተሰብ ክፍል እንደመሆኑ፣ የአኗኗር ስርአቱ እና የቴክኖሎጂ ዘመን ላይ መገኘታችን አዳዲስ ሀሳቦች፣ አዳዲስ አይታዎች መኖራቸው ተፈጥሯዊ ነው። ሆኖም በየደረጃው የሚገኘው የከተማ አመራር ይህንን ተፈጥሯዊ ክስተት በቅጡ ተረድቶ ምላሽ ከመስጠት አንጻር ምን ያህል ስርተናል? የከተማው ነዋሪው መወጣት ያለበትን ተግባርና ሀላፊነት ተረድቶ ወደ አንድ አቅጣጫ ብቻ ጣት ከመጠቀም የእኔስ ድርሻ ምን ነበር ብሎ ቆም ብሎ እንዲያስብ ምን ያህል ጥረት አድርገናል? ጥያቄው አሁንም ተመልሶ በጣም በርካታ ያልሰራነው ስራ እንዳለና ያለ አንዳች አረፍት ለጥያቄዎች መልስ ለመስጠት መስራት እንደሚገባ የሚያሳይ ነው።

ከዚህ ጎን ለጎን? የጀመርነው የተሀድሶ እንቅስቃሴ ከላይ ካለው የመንግስት አመራር በመነሳት በአሁኑ ሰአት ወደ ህብረተሰቡ ደርሶ በተለያዩ የሀገሪቱ አካባቢዎች በተለይም ከተሞች ላይ ህብረተሰቡ ካካባበው አመራሮች ጋር በጋራ ቁጭ ብለው በመመካከር ላይ ናቸው። የስራ ክፍፍል ማድረግም እንዲሁ። አሁን ህብረተሰቡ በራሱ ጉዳይ የራሱ ጠንካራ ተሳትፎ ካልተጨመረበትና እና በጉዳዩ ላይ የቅርብ ክትትል ካለደረገ የሚፈለው ውጤት እንደማይመጣ ወይይቶች እየመሰከሩ ይገኛሉ።

በመሆኑም ይህንን በጣም ባልዳበረና በተገደበ ጀረጃ የነበረውን መንግስትና ህዝብ ተቀራርቦ በችግሮችና መፍትሄዎቻቸው ላይ የመነጋገር ጅማሮ ይበልጥ ተጠናክሮ ሊቀጥል እንደሚገባ ግንዛቤ በመያዝ በዚህም ደግሞ ውጤቱን የምናየውና የምንዳስለው ነገር ሊያመጣ እንደሚችል ታሳቢ ማድረግ አስፈላጊ ነው። በዋናነትም የተጀመረው ጥልቅ ተሀድሶ ተግባራዊ ለውጥ በሁሉም ዜጋ እንቅስቃሴ የሚወሰን መሆኑን መረዳት ጠቃሚ ነው። የተሻለ እንቅስቃሴ ባለበት መንግስትና ህዝብ የበለጠ የሚቀራረቡበት፣ ችግሮች የሚለዩበት፣ መልካም የሚሰራውን ከማይሰራው የሚለይበት እና ማንኛውንም የሚቻልበት በዚህም ለውጥ የሚመጣበት ሂደት ይፈጠራል።

የዘርፉ የሥራ ጥፋት የሥራ ክፍሎች ፎረም ተካሄደ

በፌዴራል የሥራ ዕድል ፈጠራና የምግብ ዋስትና ኤጀንሲ የህብረተሰብ ተማትፎ አጋርነትና ትስስር ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር ወ/ሮ አስቴር ሰይፉ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠና ሲሰጡ

በዳዊት ዲበተሉ

የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር የሥራ ጥፋትና ወጣቶች ሚኒስትራሚንግ ዳይሬክቶሬት የ2009 የግማሽ አመት የዘርፍና የሥራ ጥፋት የሥራ ክፍሎች የጋራ ፎረም አካሄደ። በፎረሙም የዘርፉ የከተማ አስተዳደሮች፣ ክልሎች እና የተጠሪ ተቋማት የሥራ ጥፋት የሥራ ክፍል ሃላፊዎች ተሳታፊዎች ነበሩ።

በመድረኩም የዘርፉን የሥራ ጥፋት የሥራ ክፍሎች የ2009 በጀት የግማሽ ዓመት እቅድ አፈጻጸም ሪፖርት፣ የሥራ ክፍል አደረጃጀታቸውን፣ የአሰራር ስልታቸውን፣ የላቸውን ልዩ ተሞክሮ እና በስራቸው ወቅት ያጋጠሟቸውን ችግሮችና የወሰዷቸውን የመፍትሔ ሀሳቦች በማቅረብ ሰራ ወይይት ተካሂዶባቸዋል።

የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር የሥራ ጥፋትና ወጣቶች ሚኒስትራሚንግ ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር ወ/ሮ አበራሽ ገ/እግዚአብሔር እንደገለጹት የግማሽ አመቱ ሪፖርቱ እንደሚያሳየው ስራዎች በተያዘላቸው እቅድ እየተሰሩ ቢሆንም ሚቀሩ መሠራት ያለባቸው ሥራዎች እንዳሉና ስራአተገታታን በተዋረድ ማስረጃ ትኩረት እንዲሰጠው ማድረግ እንዳለባቸው ተናግረዋል። ዳይሬክተሪ አክላውም ዘርፉ የሴቶችን ተጠቃሚነት ለማሳደግ አመችና በመሆኑ ይህ መልካም አጋጣሚ በመጠቀም የሴቶችን ተጠቃሚነት ለማሳደግ የክትልና ድጋፍ ስራዎች ተጠናክሮ መቀጠል እንዳለበት አሳስበዋል።

ተሳታፊዎች በበኩላቸውም ፎረሙ ያላቸውን ጥንካሬ እና ክፍተቶች ለመለየት እንዳስቻላቸው እና ስራዎቻቸውን ከሌሎች የዘርፉ ከሚሰሩ ተቋማት ጋር በማነጻጸሩበት ተሞክሮም የቀሰሙበት እንደሆነ ገልጸዋል። በመጨረሻም በከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር አማካሪ የሆኑት ወ/ሮ ሩቂያ ሰኢድ ለአረንጓዴ ልማት ምቹ ሁኔታ የሚፈጥር የከተማ አስተዳደር ልማት እና በከተማ የደረሰ ቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ ስትራቴጂን በማቅረብ ለተሳታፊዎቹ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠና ሰጥተዋል።

ወ/ሮ ሩቂያ ሰኢድ ስልጠናውን ባቀረቡበት ወቅትም ቤቶች ለአረንጓዴ ልማትና ለከተማ ጽዳት ትልቁን ድርሻ መውሰድ እንዳለባቸው እና በዚህ ረገድ የሴቶች ተሳትፎም ተጠናክሮ መቀጠል እንዳለበት አሳስበዋል።

ከተማ ልማት

የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂ ለከተሞቻችን

በክላሁን ገ/መድህን

ከአገራችን ህዝብ ውስጥ በአሁኑ ሠዓት 20 በመቶ በላይ ያሉ በከተሞች እንደሚኖር ይታወቃል። ሰፊው የከተማ ህዝባችን ከድህነትና ኃላ ቀርነት የመላቀቅ ዕኩ ፍላጎት ያለው በመሆኑና መንግስትም ሁሉም ዜጋ በልማታዊና ዲሞክራሲያዊ መንገድ ለልማቱ ባበረከተው አስተዋፅኦ ልክ ተጠቃሚ እንዲሆኑ በማያሻማ አኳኋን ግልጽ ዕቅድ ይዞ ለአፈጻጸሙ እየተረባረበ ነው። የከተሞቻችን ልማትና የህዳሴ ጉዞን ማፋጠን የሚቻለው ያለንን ሰፊ ጉልበትና ውስን ካፒታል ውጤታማ በሆነ ሁኔታ መጠቀም ሲቻል መሆኑም ይታወቃል። በዋናነት በጥቃቅንና አነስተኛ ተቋማት ላይ ያተኮረ የልማት አቅጣጫ ተቀይሶ ለተግባራዊነቱ እርብርብ እየተደረገ ነው። ከዚህ ጋር ተያይዞም የከተሞች የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂን ለጥቃቅንና አነስተኛ ተቋማት ሰፊ የሰራ እድል የሚከፍት እና አንድ ታዲያ የሥራ ዘርፍ ማድረግ የሚቻል ነው። ሌሎችንም ጥቅሞች የሚያስገኝና ሰፊ ጉልበትን ሊቀጥር የሚችልም ነው።

አብዛኛዎቹ በከተሞች የአረንጓዴ ልማት ሊሳተፉ የሚችሉ የጥቃቅንና አነስተኛ ተቋማት የልማት ስራቸውን ለማከናወን ከሚያስፈልጓቸው መሰረታዊ ጉዳዮች መካከል ለልማት ስራው የሚኖራቸው ቁርጠኝነት፣ ስራውን ለመስራት የሚያስችል ክህሎትና የንግድ አመራር ጥበብ መጨበጥ፣ ውስን ካፒታል በማዘጋጀት፣ ለማምረቻና ለመሸጫ የሚሆን መሬት ማግኘትና ችሎታ። በከተሞች በአረንጓዴ ልማት የሚሰማር የጥቃቅንና አነስተኛ ተቋማት ከተሞቹን አረንጓዴ በማድረግ ማስዋወቅ ብቻ ሳይሆን ለከተማው የአትክልትና ፍራፍሬ ምርት በወቅቱ በማቅረብ ለምግብ ዋስትና መረጋገጥና ለድህነት ቅነሳው የበኩላቸውን በማበርከት የህዳሴው እንቅስቃሴ አካል መሆን መቻል አለባቸው።

በአንጻሩ ለአረንጓዴነት የሚያዝ መሬት የከተማ ሳንባ በመሆኑና ለህዝቡም ጤና ወሳኝ ስለሆነ በስትራቴጂው ላይ በተመለከተው መሰረት በአግባቡ ጥቅም ላይ በማዋል የህዳሴ ጉዳዮችን የተሳካ እንዲሆን ማድረግ ይጠበቅብናል። የግል ባለሀብቶችም በአረንጓዴ ልማት ዘርፍ ለፈጣን የከተሞች እድገት የየበኩላቸውን አስተዋጽኦ ስለሚያበረክቱ እንደየ ከተሞቹ ሁኔታ በከተማ አረንጓዴነት ስራዎች ዙሪያ መሳተፍ ይኖርባቸዋል።

የከተሞች አረንጓዴ ልማት ፖሊሲውን ለማስተግበር የምንከተለው አቅጣጫ

የከተማ ልማት ፖሊሲበሀገር አቀፍ ደረጃ የወጣውትከረት አቅጣጫ ከለያቸው ሁለት ጉዳዮች ማለትም ፈጣንና ፍትሃዊ ልማት

የማረጋገጥ ስራዎች እንዲሁም የዲሞክራሲና መልካም አስተዳደር ተግባራት መካከል በመጀመሪያው የትኩረት አቅጣጫ ላይ የከተሞች ፖሊሲና የአካባቢ ጥበቃ ስራዎችን ማጠናከር እንደ አንድ ጉዳይ አተልቶ ለውጥታል። የአካባቢ ጥበቃን አስመልክቶ ፖሊሲው በውስጡ ያካተታቸው ጉዳዮች የከተማ ፖሊሲ በሚዘጋጅበት ወቅት የአካባቢ ጥበቃን ታሳቢ ያደረጉ መሆን እንዳለባቸው ያስቀምጣል። በየተቋማቱ፣ በመኖሪያ ቤቶች፣ በየመንገዱ፣ በየመኖሪያዎችና ተፋሰሶች ተክል የመትከልና የመንከባከብ ስራ ማካሄድ፣ ተክሎቹ ሲያረጁ ወይም ለሌላ ስራ ሲፈለጉም በሚመለከተው አካል ፍቃድ እየተሰጠ መጠቀም የሚቻልበት ሥርዓት መገንባት ተገቢ መሆኑን ግልጽ አድርጎ አስቀምጧል። በመስኩ የሚሰማሩትን ማበረታታትና አካባቢን መጠበቅ የህዝቡ ባህልና ዕምነት እንዲሆን የሚያስችል የአመለካከት ለውጥ ማምጣት፣ ቀጣይና የተቀናጀ የአካባቢ ተሳትፎ የማረጋገጥ አስፈላጊነት በሁነዱ ላይ ተብራርቶ ተቀምጧል።

በከተማና የአንዳስትራ ልማት ስትራቴጂ ላይም ልማትን ለማፋጠንና የከተሞችን ውበት ለማሻሻል እንዲሁም የሰራተኛውን ህዝብ ጤንነት ጠብቆ ከተሞች ጥሩ የሰራ አካባቢ እንዲሆኑ ለማድረግ ቆሻሻን በሥርዓት ማስወገድ እንደሚያስፈልግ ተሰምርታል። የከተሞች መዝናኛ ጉዳይን በተመለከተ በልማት ላይ ቀጥተኛ አስተዋጽኦ ባይኖረውም በተዘዋዋሪ መንገድ አስተዋጽኦ ማሳረፍ እንደ ሚታወቀው ሰራተኛው ህዝብ በጤንነትና በስራ ተነሳሽነት እንዲሁም በአንዳስትራ ሰላም በጎ ተጽዕኖ እንዲኖረው ለእነዚህ ጉዳዮች ትኩረት ሰጥቶ ማስፈጸም ተገቢ መሆኑን አመለካከቷል። በመሆኑም ስትራቴጂው ከላይ ከተጠቀሱት ጉዳዮች ጋር ተናቦ የተዘጋጀ በመሆኑ በእነዚህ የሰነዱ ፖሊሲዎች ላይ የተመለከቱትን ተግባራት ከማሳካት አኳያ የከተሞች የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂ ጉልህ ድርሻ ይኖረዋል።

የኢትዮጵያ የአካባቢ ጥበቃ ፖሊሲ በተለያዩ አካባቢያዊ ጉዳዮች ላይ አቅጣጫዎችን ያስቀመጠ ሲሆን ከእነዚህም መካከል በአፈር ጥበቃና ዘላቂታዊ እርሻ፣ ደን፣ ብዝሃ ሕይወት፣ ውሃ፣ ኢነርጂ እና ማዕድን፣ በከተማ አሰፋፈርና አካባቢያዊ ጤና፣ በትላልቅ ከተሞች የደረቅ ቆሻሻ መድፈያና መቅበሪያ ቦታዎችን ለማመልከት የሚያስችሉ ጥናቶችን ማካሄድ፣ በከተሞች ውስጥ ለምለምና ውብ ቦታዎች በአቅድ ማዘጋጀት፣ የአካባቢ ብክለትና የአየር ንብረት ለውጥ እንዲሁም ባሕላዊና ተፈጥሮአዊ ቅርስ ጥበቃ ትኩረት ተሰጥቶ መከናወን የሚገባቸው ሥራዎች እንደሆኑ አመለካከቷል።

እነዚህ ከላይ የተቀመጡት ጉዳዮች ተፈጻሚ ለማድረግ የከተሞች የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂ ከፍተኛ ሚና ይኖረዋል። ከላይ የከተማ ልማት ፖሊሲ፣ የከተማና የአንዳስትራ ልማት ስትራቴጂና የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂ ለዘላቂ ልማት ግቦች፣ ለሀገር አቀፍ የአድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅዶች፣ እንዲሁም የአየር ንብረት ለውጥን ለማስተካከል የኢትዮጵያ የአየር ንብረት ለውጥ አቅም ያለው የአረንጓዴ አካዳሚ ስትራቴጂ መሳካት የሚኖረው አስፈላጊነት እንደሚከተለው ለማቅረብ ተሞክሯል።

የከተማ ልማት ስትራቴጂ እና የዘላቂ ልማት ግቦች

● የዘላቂ ልማት ግቦች ለማሳካት ረሀብንና ድህነትን ማስወገድ፣ አንደኛ ደረጃ ትምህርትን ለሁሉም ማዳረስ፣ ሴቶችን ማብቃትና የጾታ እኩልነትን ማረጋገጥ፣ የህጻናት ሞትን መቀነስ፣ የእናቶች ጤንነትን ማሻሻል፣ ኢት.አይ.ቪ/ኤድስን፣ ወጣት ሌሎች በሽታዎችን መዋጋት እንዲሁም የአካባቢ ጥበቃ ዘላቂነትን ማረጋገጥ ይገኙበታል። ሠፊ የሰራ ዕድልን በመፍጠርና ፍትሃዊ የሀብት ክፍፍልን ለማረጋገጥ ጥቃቅንና አነስተኛ ተቋማትን በማስፋፋት ረገድ ሰፊ ዕቅድ የተያዘ መሆኑ ይታወቃል። በመሆኑም የከተሞች የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂ በአረንጓዴ ልማትና አገልግሎት አሰጣጥ ረገድ በአረንጓዴ ቦታ ልማት ስራዎች ዙሪያ፣ ለከተማ ግብርና ትኩረት የተሰጠው በመሆኑ የከተማ ነዋሪው ህዝብ የምግብ ዋስትናና ከማረጋገጥ አንጻርና በተመጣጣኝ ዋጋ የምግብ ምርት ሊቀርብ ወጪ ቀንሶ ገበያን በማረጋጋት የበኩሉን አስተዋጽኦ ያበረክታል።

● የአረንጓዴነት ልማት ስትራቴጂ ከአረንጓዴ ልማት አንጻር በከተማው ግብርና በየአካባቢው ከሚመራቱ አትክልትና ፍራፍሬዎች ትኩረትና የተመጣጠነ ምግብ፣ የህጻናት መጫወቻ ቦታዎችን ንጹህና ውብ በማድረግ በህጻናት ላይ በበሽታ አማካኝነት ሊፈጠር የሚችለውን ሞት በመቀነስ፣ ለወጣቶችም ሆነ ለአረጋውያን ኑሮ ምቹ የሆኑ የፓርክ አገልግሎት በማቅረብ፣ ንጹህ አየር እንዲያገኙ በማድረግ ዜጎች ምቹ የመኖሪያ አካባቢ እንዲኖራቸው እና ምርታማነታቸው እንዲጨምር ለማድረግ ጥላት የራሱ የሆነ አስተዋጽኦ የሚያበረክት ይሆናል።

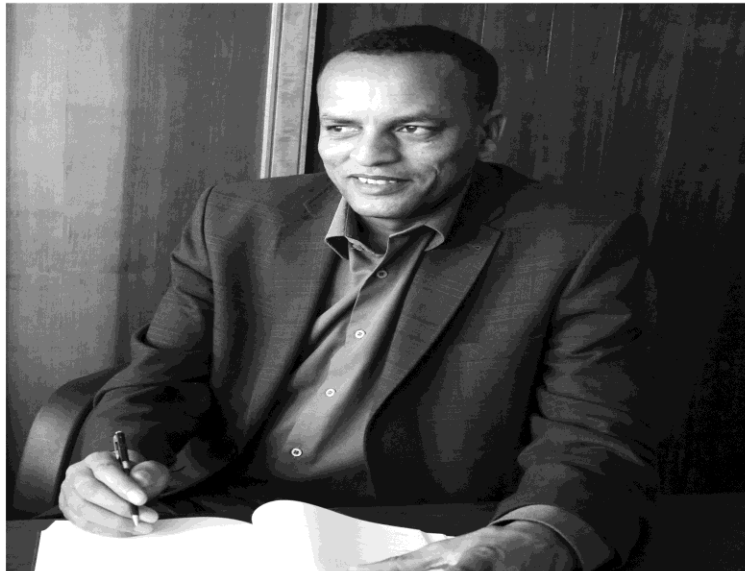
● የአካባቢ ጥበቃ ጉዳይ ዘላቂነትን ማረጋገጥ በዘላቂ ልማት ግቦችም ሆነ በዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅዶች ከፍተኛ ትኩረት ያገኘና ከከተሞች አካባቢ ጥበቃ ጋርም ጥብቅ ዝምድና ያለው አንድ ትልቅ ጉዳይ ነው። የአየር ንብረት በካይ ከሆኑት ጉዳዮች መካከል አንዱ ወደ አየር የሚለቀቅ የተበከለ አየር ማለትም የሚታይ ነው። ካርቦንዳይኦክሳይድ፣ ስልፈር፣ ካርቦንሞኖክሳይድ፣ ክሮም፣ ሶዲየም ሀይድሮ ኦክሳይድ፣ ክሎሮፍሎሮካርን፣ ክሎራይድስ ... ወዘተ የመሳሰሉት መሆናቸው ይታወቃል። እነዚህም በከተማ አረንጓዴነት ልማት የሚመጠጡ በመሆናቸው ይህ ስትራቴጂ የከተሞችን የአየር ንብረት ለውጥ ለማስተካከል አዎንታዊ አስተዋፅኦ ይኖረዋል።

ወደ ገጽ 9 ይሸፈናል

ቆይታ

**“የከተማ ጥላን የከተማ ልማት እና የከተማ መሬት አጠቃቀም የሚመራበት ህግ ነው።”
ዶ/ር/ኢ/ር ለገሰ ለማ**

ዶ/ር/ኢ/ር ለገሰ ለማ

ጌታቸው ሀይሉ

የሃገራችን ከተሞች በልማታዊና ዲሞክራሲያዊ መንግስታችን የተቀየሩትን የኢትዮጵያ ህዳሴ ጉዞ ለማሳካት በልማትና መልካም አስተዳደር ስራዎች ትግበራ ረገድ የበኩላቸውን አስተዋጽኦ ማበርከት እንዲችሉ ትልቅ ተልእኮ ተሰጥቷቸዋል። በዚህም መሰረት የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር የኢትዮጵያ ከተሞች ከድህነትና ኃላፊነት ተላቀው ለነዋሪዎቻቸው ለስራና ለነሮ ምቹ፣ውብ፣ጽዱና ማራኪ እንዲሆኑ በበርካታ ዘርፎች ትኩረት ሰጦ እየተንቀሳቀሰ ይገኛል። ከእነዚህ ዘርፎችም መካከል በከተሞች ጤናማ እና ቀጣይነት ያለው እድገት እንዲመጣ ከተሞችን በጥላን መምራት አማራጭ የሌለው ጉዳይ ነው። ጥላንን አስመልክቶ አንዳንድ መረጃዎችን እንዲሰጡን በሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ የከተማ ጥላን ዝግጅትና ትግበራ ክትትል ቢሮ ኃላፊ ከሆኑት ከዶ/ር/ኢ/ር ለገሰ ለማ ጋር ቆይታ አድርገናል።

መልካም ንባብ

የከተሞች ልሳን፡- በመጀመሪያ ለዚህ ጥያቄና መልስ ፈቃደኛ ስለሆኑ እናመሰግናለን

ዶ/ር/ኢ/ር ለገሰ፡- እኔም አመሰግናለሁ

የከተሞች ልሳን፡- የከተማ ጥላን ማለት ምን ማለት ነው?

ዶ/ር/ኢ/ር ለገሰ፡- እንደሚታወቀው ከተማ ከገጠር ጋር ሲነፃፀር በትንሽ የመሬት ስፋት ላይ ብዙ ህዝብ የሚኖርበት ስለሆነ ውስብስብ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ፖለቲካዊ እና አስተዳደራዊ እንቅስቃሴዎች የሚከናወኑበት ቦታ ነው። ከተሞች ለሰው ልጅ ኑሮ እና ሥራ ምቹ ሆነው እንዲያድጉ ዕድገታቸውን በከተማ ጥላን መምራት ወሳኝ ነው። ከዚህ አንጻር የከተማ ጥላን ማለት ለሰው ልጅ ኑሮ እና ሥራ መሠረታዊ የሆኑ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ኢካባቢያዊ ጥበቃ አስተዳደራዊ እና ሌሎች ጉዳዮች ለተወሰነ ጊዜ አስቀድሞ ለሚወሰን ዘመን የሚዘጋጁ የከተማ መሬት አጠቃቀም መሪ ዕቅድ ነው። በሌላ መልኩ የከተማ ጥላን በከተማ ምክር ቤት የሚፀድቅ ስለሆነ የከተማ ልማት እና የከተማ መሬት አጠቃቀም የሚመራበት ህግ ነው ማለት ይቻላል።

የከተሞች ልሳን፡- የከተማ ጥላን የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ልማት ዕቅዱንና የከተማ መሬት አጠቃቀምን ጥላን ያቀናጀ ነው ሲባል ምን ማለት ነው?

ዶ/ር/ኢ/ር ለገሰ፡- በከተማ ጥላን ዝግጅት ሂደት ውስጥ የማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ ጥናት ዋና ዓላማው የህብረተሰቡን የማህበራዊ አገልግሎቶች ማለትም ከጤና፣ ከትምህርት፣ ከእምነት ተቋማት

በከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር የከተማ ጥላን ዝግጅትና ትግበራ ክትትል ቢሮ ኃላፊ

ተቋማት አገልግሎቶች እና ክሌሎች ማህበራዊ አገልግሎቶች አንጻር እንዲሁም ከኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴዎች አንጻር ለምሳሌ፡- ከንግድ እንቅስቃሴ፣ ከኢንቨስትመንት እና የስራ ዕድል ፈጠራ ተቋማት አንጻር እንዲሁም ከከተማው አስተዳደር ገቢ ምንጮች አንጻር ያሉ አቅማችን እና ችግሮችን በመለየት የመፍትሔ ዕቅዳቸውን በማዘጋጀት በመሬት አጠቃቀም ጥላን ዝግጅት ውስጥ መፍትሔ እንዲያገኙ የሚያደረግ ሂደት በመሆኑ የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ልማት ዕቅድንና የከተማ መሬት አጠቃቀምን ጥላን ያቀናጀ ነው ይባላል።

የከተሞች ልሳን፡- በሀገራችን የፌዴራል ስርዓት ተግባራዊ መሆኑን ተከትሎ በርካታ ትልልቅና ትናንሽ ከተሞች ተፈጥረዋል፤ በመሆኑም በእነዚህ ከተሞች የሚስተዋለው የጥላን ሁኔታ ምን ዓይነት ገፅታ አለው?

ዶ/ር/ኢ/ር ለገሰ፡- እንደሚታወቀው የፌዴራል ሥርዓት በፈጠረው የልተማክለ የከተሞች ዕድገት ምክንያት በሁሉም ክልሎች በርካታ ትልልቅና ትናንሽ ከተሞች የተፈጠሩ እና እየተፈጠሩም ይገኛሉ። በእነዚህ ከተሞች የሚስተዋለው የከተሞች በከተማ ጥላን የመመራት ሁኔታ እንደየ ክልሉ የከተማ ጥላን ኢንስቲትዩት እና ከተሞች አመራር አቅምና ግንዛቤ ገጽታ አለው ማለት ይቻላል። ይሄ ማለት የተሻለ የከተማ ጥላን ተቋማት እና የተሻለ ግንዛቤ ያላቸው የከተማ አመራር ያላቸው ክልል ውስጥ ያሉ ከተሞች በተሻለ መልኩ በመንግስት የከተማ ጥላን ተቋማትም ሆነ በግል አማካሪዎች በሚሠሩ የከተማ ጥላን የመመራት ገጽታ አላቸው።

የከተሞች ልሳን፡- አዲስ አበባ ከተማን ጨምሮ በክልል ከተሞች ከዚህ ቀደም በከተማ ጥላን ዝግጅትና ትግበራ ወቅት በርካታ ችግሮች ይለተዋላሉ እነኚህ ችግሮች በዋናነት ምን ምን ናቸው? የችግሮቹ መንስኤዎችስ?

ዶ/ር/ኢ/ር ለገሰ፡- ከከተማ ጥላን ዝግጅት ጋር ተያይዘው እንደ ሀገር ያሉ ችግሮች የከተማ ጥላን ዝግጅት ጥራት ጉለት እና የከተሞች ጥላን ወቅታቸውን ጠብቆ ያለመከለስ ዋና ዋና ችግሮች ሲሆኑ በከተማ ጥላን ትግበራ (አፈፃፀም) ጋር ተያይዘው ያሉ ችግሮች ደግሞ በከተማ ጥላን ከተሞችን ያለመምራት እና የከተማ ጥላን ጥሰት ዋና ዋናዎቹ ናቸው። የችግሮቹ ዋና ዋና መንስኤዎች አቅም ያለው የከተማ ጥላን ተቋማት አደረጃጀት ያለመኖር (ከሰው ኃይልም ከቴክኖሎጂም አንፃር)፣ ወጥነት ያለው የከተማ ጥላን ዝግጅት ማኑዋሎች እና እስታንዳዶች ያለመኖር፣ የከተማ አመራር እና ባለሙያዎች በከተማ ጥላን ዝግጅት ላይ አናሳ ትኩረት እና ተሳትፎ እንዲሁም የህብረተሰብ ተሳትፎ በከተማ ጥላን ዝግጅትና ትግበራ ላይ እነስተኛ መሆን እና በከተማ ጥላን ጥሰት ላይ የሚወሰዱ ህጋዊ እርምጃዎች ያለመጠናከር ዋና ዋናዎቹ ናቸው።

በእነዚህ መንስኤዎች ምክንያት ለከተማ ጥላን ዝግጅት የሚያስፈልጉ መሠረታዊ ግብዓቶች መሰረታዊ ካርታ (Base Map)፣ የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጥናቶች ጥራታቸውን በጠበቁ መልኩ ያለመከናወን፣ የነባራዊ መሬት አጠቃቀም ክፍተቶች ልዩነት በተሟላ መልኩ ያለመከናወን፣ ህዝቡ የሚያነሳቸውን ችግሮች

ወደ ገጽ 11 ይሄድ

ዓላማችን ከተሞቻችንን የልማት፣የሰላምና የመልካም አስተዳደር ማዕከላት ማድረግ ነው!!

ተሞክሮ

ታሪክ

በካላሁን ገ/መድህን

ከተማዋ ለዘመናት አይደለም በሚል ስያሜ ነበር የምትታወቀው፡፡ ትርጉሙም የወንዝ መነሻ እንደማለት ነው፡፡ በአካባቢው ላይ በ12ኛው ምዕተ አመት አሳ በማጥመድ የሚተዳደሩ አይ ተብለው የሚጠሩ ጎሳዎች ይኖሩ እንደነበር መረጃዎች ያሳያሉ፡፡ በወቅቱም መሳሪያ ተብሎ ይጠራ በነበረው ጠቅላይ ግዛት ስር የምትተዳደር ትንሽ መንደር ነበረች፡፡ በኋላም እ/አ/አ በ1590 ዓ.ም ቱኩርዋ ሌያሱ ተብሎ ይጠራ የነበረው ንጉስ (shogun) መቀመጫ ሆነች፡፡ ቆይቶም እ/አ/አ በ1868 ዓ.ም በወቅቱ ሚደጃ ተብሎ ይጠራ የነበረው ንጉስ መቀመጫውን በዚህች ከተማ ካደረገ ወዲህ ከተማዋ የቀድሞ መጠሪያዋን በመተየር ቱኪዮ ተብላ መጠራት ይመረጥ፡፡

ቱኪዮ ማለት (tō means "east" and kyō means "capital.") ምስራቃዊት ከተማ እንደ ማለት ነው፡፡ ከተማዋ ከባህር ጠለል በላይ በ44 ሜትር ከፍታ ላይ የምትገኝ ሲሆን የቀዳ ስፋቷ ደግሞ 13 ሺህ አምስት መቶ ስኩዌር ኪሎሜትር (13,556 km²) ነው፡፡ በአሁኑ ወቅት በከተማዋ ከ 38 ሚሊዮን በላይ ዜጎች ይኖሩባታል፡፡ ይህም ከአለማችን ከተሞች ብዙ የህዝብ ቁጥር በመያዝ ቀዳሚ ናት፡፡ በምታንቀሳቅሰው ኢኮኖሚም ከአለም ከተሞች የሚስተካከላት የለም፡፡ ከተማዋ በኢኮኖሚ አለምን ለመምራት ያበቃት ወርቅ፣ ነዳጅ፣ አልማዝ ወይም ሌላ የተፈጥሮ ሀብት አይደለም፡፡ የከተማዋ ውድ ሃብት የሰው ሀይል ብቻ ነው፡፡ ይህንንም በአግባቡ ተጠቅመውበታል፡፡

ከተማዋ በሁለተኛው የአለም ጦርነት ወቅት አላይድ ተብለው ከሚጠሩት ጎራ የነበሩ ሀገራት የጦር ተዋጊ ጆቶች ለቁጥር የሚያዳግት መልኩ የሶማሊ አረር አገዝበውባታል፡፡ እ/አ/አ በ1945 ዓ.ም በሳምንታት ውስጥ ከ7 መቶ ሺህ በላይ ሰሞቶችን ያስተናገደችበት ግዜም አለ፡፡ ያውም ብዙ የከተማው ነዋሪ በሚኖርበት የከተማው ምስራቅ ክፍል ላይ፡፡ በተለይም ደግሞ እ/አ/አ በ 1944 እና በ1945 ብቻ በተባሉት ሰሞቶች ከ1 መቶ ሺህ በላይ የከተማዋ ዜጎች ሀይወታቸውን አጥተዋል፡፡ ከግማሽ በላይ የሚሆነው የከተማው ክፍልም ወድሟል፡፡ የከተማው ሁለት አምስተኛው ክፍልም ሙሉ ለሙሉ ነጻል፡፡ ከ 276 ሺህ በላይ ህንፃዎች ድምጻማቸው ጠፍቷል፡፡ ለዚህም ይመስላል በወቅቱ የከተማው ነዋሪ ከነበረው 6.7 ሚሊዮን የህዝብ ቁጥር ወደ ሁለት ሚሊዮን ሊያሽቅለቁል የቻለው፡፡

ይሁን እንጂ ከጦርነቱ በኋላ የከተማዋ ነዋሪዎች ከተማዋን ሙሉ ለሙሉ መልሶ ለመገንባት የፈጀባቸው ግዜ ሶስት አስርት አመታት ብቻ ነው፡፡ ለዚህም ማሳያ እ/አ/አ በ 1965 ዓ.ም በከተማዋ ተካሂዶ የነበረው የበጋ እሎምፒክ ማሳያ ነው፡፡ የከተማዋ የህዝብ ቁጥርም በነገህ አመታት ወደ 11 ሚሊዮን ሊያድግ ችሏል፡፡

በከተማዋ የተለያየ መጠን ያላቸው ከ13 በላይ ደሴቶች ይገኛሉ፡፡ የከተማዋ የአብዛኛው ወራት የአየር ንብረት ወደ ወይናደጋነት ያደላል፡፡ በከተማዋ ከሚመዘገበው የመቀት መጠን

ቱኪዮ ከተማ

ከፍተኛው በአማካኝ 27 ዲግሪ ሴንቲ ግራድ ሲሆን ዝቅተኛው ደግሞ 5 ዲግሪ ሴንቲ ግራድ ነው፡፡ ይሁን እንጂ በከተማዋ ከዚህ በታች እስከ 9 ዲግሪ ሴንቲ ግራድ ቅዝቃዜ የምታስተናግድበት ግዜም አለ፡፡

ከተማ ልማት

ከተማዋ በተለያዩ አመታት የተለያዩ የከተማ ልማት ስትራቴጂዎችን ተግባራዊ እድርጋለች፡፡ አሁንም አዳዲስ ስትራቴጂዎች ውጤታማ መሆናቸው ሲረጋገጥ ተግባራዊ ከማድረግ ወድኳላ አይሉም፡፡ ከተማዋ ለብዙ ከተሞች በተምሳሌትነት የምትጠቀስበት ስኬትም አላት፡፡ ይህም የአየር ንብረት ለውጥና የተፈጥሮ አደጋዎችን መቋቋም የሚችሉ የመሰረተ ልማት ዝርጋታዎችን እና ግዙፍ ህንፃዎችን በመገንባት ስኬት ማስመዝገቧ ነው፡፡

ይህም ማለት የከተማው የመሰረተ ልማት ዝርጋታ ጎርፍን እና የመሬት መንቀጥቀጥን እንዲቋቋሙ ታስቦ የተገነቡ በመሆኑ በተደጋጋሚ ለአደጋው ተጋላጭ ቢሆኑም ውልፍት ሲሉ አይታዩም፡፡ የከተማው ህንፃዎችን ስንመለከት በከተማው የሚገኙት እብዛኞቹ ህንፃዎች ከ60 በላይ ፎቅ ያላቸው ናቸው፡፡ እነዚህ ህንፃዎች በመሬት መንቀጥቀጥ ምክንያት መሬቱ ሲንቀሳቀስ አብረው ይንቀሳቀሱ እንጂ መሰንጠት መደርመስ አያስፈልጋቸውም፡፡ ምክንያቱም ህንፃዎቹ ሲገነቡ በከፍተኛ የምህንድስና ጥበብ እንደመሆኑ መሰረታቸው የሚያረፈው ጥልቅ በሆነው የመሬት ክፍል ላይ ነው፡፡ ይህ ብቻ አይለም የህንፃዎቹ መሰረት ሲገነባ በዋናነት የመሬት መንቀጥቀጥ (ንዝረት) ይፈጠራል ተብሎ ከሚታሰበው የመሬት ክፍል ላይ በመሆኑ መሬት ስትንቀጠቀጥ ህንፃዎቹ አብረው ይንቀጠቀጣሉ እንጂ መሰረታቸውን ስተው አይወድቁም፡፡

የህንፃዎቹ የላይኞቹ ክፍሎችም ይህን ንዝረት እንዲቋቋሙ ሲባል ብዙ ሽክም እንዳይበዛባቸው ተደርጓል፡፡ የተሰሩበት ግብአትም በትንሹ ተለምጦ ወደ ቦታው መመለስ የሚችል በመሆኑ በጥቂት ጉዳት ብቻ ከባባድ የመሬት መንቀጥቀጦችን ማለፍ ችለዋል፡፡ ሌላው የሚያስገርመው ከተማዋ በማለበል ብትመታና በውሀ ብትጥለቀላት እንኳ ህንፃዎቹ ከውቅያኖስ እየጎሰጎሰ የሚመጣውን ማለበል ታሳቢ ተደርገው የተሰሩ በመሆናቸው በሀይለኛ ጉልበት እየተንደረደረ የመጣው ማለበል ህንፃዎቹን ተደግፎ ያልፋል እንጂ ሊንደው አይችልም ምክንያቱ የውሀው ከፍተኛ ግፊት የሚያገኘው የህንፃዎቹን ጠርዝ በመሆኑ ነው፡፡ ወደ ከተማው የገባው ውሀ ተመልሶ እንዲወጣም ልዩ የፍላጎት ማስወገጃ አላቸው፡፡ ውሀው ተመልሶ ባይወጣ እንኳ በቱኪዮ ከተማ ከየብስ ትራንስፖርት በስተቀር ሌላ የሚስተንጎል ነገር አይኖርም፡፡ ምክንያቱም ህንፃዎቹ ከውሃው ጋር ራሳቸውን አላምደው መኖር ይችላሉ፡፡ መሰረተ ልማቱም ይህን ታሳቢ ተደርጎ የተገነቡ በመሆናቸው ሀይወት በቱኪዮ ይቀጥላል፡፡

የከተማዋ ፕላንና የስነ-ህንፃ ውበት

ቱኪዮ ከተማ ከብዙ የአለማችን ከተሞች የምትለይበት የከተማ ልማት ስትራቴጂዋ ነው ይህም በዙሪያዋ ያሉ ትናንሽ ከተሞችን በሰፋፊ የዕድገት ፕላኖች ማስተሳሰር በመቻላ በከተማዋ ይስተዋል የነበረውን የመሬት ችግር በቀላሉ ለመቅረፍ ችላለች፡፡ በዙሪያዋ ያሉ ከተሞችም ሙሉ ለሙሉ የኢኮኖሚ ተጠቃሚነታቸው በመረጋገጡ ፈጣን የኢኮኖሚ እድገት እንዲያስመዘገቡ ምክንያት ሆኗል፡፡ በተለይም በከተማዋ ስር ያሉ ሁሉም ከተሞች በቱኪዮ ስር ከተጠቃለሉ በኋላ ሁሉም ከተሞች የራሳቸው

ወደ ገጽ 10 ይሄድ

ዓላማችን ከተሞቻችንን የልማት፣የሰላምና የመልካም አስተዳደር ማዕከላት ማድረግ ነው!!

ከተሞቻችን

የስልጣኔ አሻራ ጥንታዊቷ ከተማ...!

በአፍሪካ ቀንድ በኢትዮጵያ በስተምስራቅ ከዋና ከተማ አዲስ አበባ 527ኪ.ሜ ርቀት ላይ እንዲሁም ከዘይላ 264ኪ.ሜ ርቀት ላይ ከበርበራ ደግሞ 336ኪ.ሜ የሀረሪዎች መናገሻ መዲና ሀረር ጌዳ ትገኛለች። ይህች የስልጣኔ ሙራ ፈንጣቁ ጥንታዊ ከተማ ከባህር ወለል ከ 1800-2000 ሜትር ከፍታ ላይ ትገኛለች። የከተማዋ ዙሪያ በተራሮች የተከበበች ስትሆን የተራሮችም አቀማመጥ ከፀሀይ መውጫ በኩል ከፍታ ያለው ሆኖ በፀሀይ መግቢያ አነስ ያለ ተራራ የፀሃይን መቀት በመቆጣጠር ተስማሚ ያደረጋት ሲሆን ትልቁ ተራራ ሽደዋ መዳ ቁንዱዶ እካባቢ የሚገኝና አው ሃኪምና አው አሰከር ተራሮች የአየር ንብረት ተቆጣጣሪዋ ሆነው የጥንታዊቷ ከተማ ውበት ያደምቃል የከተማው አየር ንብረት አካል የሆነው ንፋሱም በአብዛኛው የማይለዋወጥ በአማካይ አመታዊ መቀት 25 ዲግሪ ሴንቲ ግራድ ሲሆን በአካባቢውም የሚጥለው ዝናብ በአማካይ ከ 500-900 ሜ.ሜትር ይደርሳል።

ሀረር የቅድመ ስልጣኔ አሻራ ጥንታዊና ታሪካዊ የቱባ ባህል መገኛ በጠነከረ የሰላም መሰረትና በመቻቻል በአብሮ የመኖር አምዶች የተገነባች ሺህ አመትን ተሻግራ ከነውበቷ ሳትረገፍ ነገንም ህያው ሆኗ ልትኖር የመጨው ትውልድ ቅርስ ጥንታዊቷ ሀረር፤ ሐረር የምስራቅዋ ፈርጥ ውፃዕ ታላቅ ከተማ ከሺህ ዓመታት በላይ ዕድሜ ያስቆጠረች በምሥራቅ ኢትዮጵያ ሕዝቦች የባህል የእምነት የእውቀትና የንግድ መዲና በመሆን አገልግላለች በርካታ የሀገራችንና የውጪ ዜጎች ጎብኝተዋታል። እየጎበኝተዋል ይገኛሉ። እንደ አርተር ራምቦ ያሉ ስሙጥር ባለቅኔዎች ኖረውባታል በእኩል ብቻ ያዋቅትና በዝና ብቻ የሚያውቋት ፀሀድያን ስለ እርሷ ብዙ ጽፈዋል። ገጣሚያን ቅኔ ዘርፈውላታል ከያደያንም ዘፍነውላታል።

ይህን ሁሉ በአንድ ላይ ስንደምር ግን «አባይን በጭልፋ» ከመሆን አያልፍም ምክንያቱም ሀረር ከተማ ተዝቆ የማያልቅ የባህል፣ የጥበብ፣ የታሪክና የትውፊት ሀብቶች ባለቤት ስለሆነች ዛሬ ከተማችን በታላቅ ህዳሴ የሁለተኛውን እድገትና ትራንስፎርሜሽን ጥንት ከአፅናፍ እስከ አፅናፍ ሲስተጋባ የኖረውን አንፃራዊ ማንነቷን በልጆቿና በወዳጆቿ ህብረት ህዳሴዋን ለማረጋገጥ ታጥቃ የተነሳች ከተማ ነች።

የሀረሪ ክልል ከተማ ልማት ኮንስትራክሽን ቢሮም የሐረርን ህዳሴ እውን የማድረግ ጥረታቸውን በከፍተኛ ሥራ ተነሳሽነት በሚተገበርበት ወቅት ላይ ሲሆን በመሆኑም ቢሮው በሁለተኛ የእድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ የከተሞች መልካም አስተዳደርና አቅም ግንባታ የተቋማችን ሦስተኛው ምስሶ በመሆኑ ሀገራዊ የመልካም አስተዳደር ማህቆዎችን የምንፈታበት በዘርፉ የወጡትን ፖሊሲዎች፤

ስትራቴጂዎችና ፕሮግራሞችን ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት የዘርፉ እና የተቋም የልማታዊ መልካም አስተዳደር ችግሮች አንዱ የሆነውን በከተሞች የምግብ ዋስትና እና የሥራ ዕድል ፈጠራ በኮንስትራክሽን ዘርፍ በመሬት ልማት በኢንቨስትመት እና በሲቪል ሰርቪስና የከተሞች ልማታዊ መልካም አስተዳደር ግንባር ሦስቱን የልማት ኃይሎች አቅም በሚያቀናጅ አኳኋን በንቅናቄ ለመፈጸም ይቻል ዘንድ ወደ ተግባራዊ እንቅስቃሴ ተገብቶ በከተማ ልማት ስራችን የባለድርሻ አካላትን ተሳትፎና ትብብር በማጠናከር፤ መልካም ተሞክሮዎችንና ልምዶችን በማስፋፋት እንዲሁም የከተማቻችን እሴቶች ለማሳልፍ በሚያስችል እየሰራ ያለ ነው። ለዚህም በሀረሪ ክልል መንግስት የዲሞክራሲ ስርዓት ግንባታ ለማጠናከር ህዝቡን በልማቱ እንቅስቃሴ በቀጥታ ተሳትፎና ፈጣን ልማት ማስመዝገብ የክልሉን ህዝብን የልማቱ ጠቃሚ ለማድረግ ያስቻለ እና የተያዘውንም ፈጣን ልማት ዘላቂነት ባለው መልኩ ለማሳደግ ክልላዊ ራዕዩን እውን ለማድረግ ድህነትንና ስራ አጥነትን በመቀነስ መልካም አስተዳደር ለማስፈን የሀረሪ ክልል መንግስት ከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ የተባለበትን ተግባርና ሐላፊነት በክልሉ ያለውን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግሮችን በመቅረፍ ልማታዊ አስተሳሰብን በማጠናከር ትኩረት ሰጥቶ እየሰራ ያለና እነሆ በሕገ መንግስቱ በተረጋገጠው የብሄሮች ብሄረሰቦችና ህዝቦች እኩልነት ፍትሃዊ ተጠቃሚነትና ዲሞክራሲያዊ አንድነት መሆኑን የተከበረበት የ11ኛው የብሄር ብሄረሰቦችና ሕዝቦች ቀን በዓል በመከባበርና በመቻቻል ላይ የተመሰረተ አንድነት ህዳሴ የተከበረበት አንዱ ማሳያ መሆኑን የተረጋገጠበት ነው።ቢሮው በከተማ ልማት ዘርፍና በኮንስትራክሽን ኢንዱስትሪ የተሰጠውን ኃላፊነት ለመወጣት በሁለተኛው እድገትና

ትራንስፎርሜሽንን እቅድመጀመሪያ በሆነው በ 2009 በጀት ዓመት ውስጥ በለውጥ ስራ አመራር ፕሮግራም፣ በጥቃቅንና አነስተኛ ተቋማት ልማት ፕሮግራም፣ በቤቶች ልማት ፕሮግራም፣ የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ፕሮግራምና የኮንስትራክሽን ኢንዱስትሪ ልማት፣ፕሮግራም ከሀገራዊ የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድጋር አጣጥሞ እንዲሁም ከአስትራቴጂካ ጋር በማገናከብ ወደ የትግበራ ምክራፍ ስራዎች የተከናወኑ የልማት ስራዎች ተሰርተዋል።

በጥቃቅንና አነስተኛ ኢንተርፕራይዞች ልማት ለደገሲ ስራዎች የተሰሩ ስራዎች

በከተመዋ በተያዘው በጀት ዓመት ብቻ በርካታ ወጣቶችን በጥቃቅንና አነስተኛ ኢንተርፕራይዞች ለማደራጀትና ተጠቃሚ እንዲሆኑ ለማድረግ ከግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎች ጀምሮ በርካታ ስራዎች ተከናውኑዋል። በዚህም መሰረት ከፌደራል ሱፐርቪዥን ስራ በመጣው ቡድን አማካኝነት የክልሉን ም/ፕሮቨይንት ጨምሮ እስከታች ድረስ ለሚገኙ አመራሮችና ባለሞያዎች በምግብ ዋስትና ስትራቴጂውና በፕሮግራሙ አተገባበር ላይ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠና ተሰጥቷል።

1. የስራ እድል ፈጠራን በተመለከተ

ዘርፉ ሰፊ የስራ እድል በመፍጠር ድህነትና የስራ አጥነትን ችግሮች ለመቅረፍ ካሉት ሰፊ የሉ የቅድመ ዝግጅት ስራዎችን ጎን ለጎን በመጀመሪያው ግማሽ አመት በተለያዩ የትኩረት ዘርፎች በመደበኛ A3,139 ዜጎች ቋሚ እና ጊዜያዊ የሥራ እድል ለመፍጠር ታቅዶ።

ዓለለናው ስድስት ወራት ... ከገጽ 1 የዞረ

በውይይቱ ላይም በቀጣይ በ11 የአገራችን ከተሞች ለከፋ ድህነት ተጋላጭ የሆኑ ዜጎችን ተጠቃሚ ለማድረግ ታስቦ የተነሳረው የምግብ የስትራቴጂ ፕሮግራም ተግባራዊ መደረግ እንደሚጀምር የተጠቀመ ሲሆን በአሁኑ ወቅት የቅድመ ገገማት ሥራው ተጠናቋል።

የገበያ ትስስርን በተመለከተ ለ65,735 ኢንተርፕራይዞች የ4.3 ቢሊዮን ብር የገበያ ትስስር መፍጠር መቻሉ እና ይህም ከአቅድ አንጻር ሲታይ 89 በመቶ መሆኑ ተጠቁሟል።

በመጨረሻም የክልል የከተማ ዘርፍ መ/ቤቶች የ6 ወር የአቅድ አፈጻጸም ቀርቦ ውይይት ተደርጎበታል። በተጨማሪም በ4 ክልሎች ላይ የተደረገ የሰ-ፐርሺዥን ሪፖርት የቀረበ ሲሆን እንደተሞከረ ሊወሰድ የሚገቡ ስራዎች እንዲሁም የታዩ ክፍተቶች በስፋት ቀርቦ በውይይት ተደርጎባቸዋል። በተደረገ ውይይትም በከተሞች ፕላን፣ መሬት አቅርቦት፣ አረንጓዴ ልማት፣ ጽዳትና ውበት ዘርፎች አሁን በከተሞች አካባቢ ከሚታዩት ችግሮች መካከል ትልቁን ቦታ እንደሚይዙ በመድረኩ ላይ በስፋት ተነስቷል።

የዩኒቨርሲቲዎችና የከተማ... ከገጽ 1 የዞረ

የጋራ ትብብር መቋቋም ከተሞቻችን ጽዳት፣ አረንጓዴ፣ ምቹና ተመራጭ የሆኑ ዓለም አቀፍ ተወዳዳሪ ከተሞችን ለመገንባት ያስችላል ተብሏል። በቀጣይም ወደ ስራ ለመግባት ያመች ዘንድም የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር የኮንሰርቲየሙን አደረጃጀት፣ መነሻ እቅድና አፈጻጸም ስልት የያዘ ሰነድ አቅርቦ ውይይት ተካሂዶበታል።

ኮንሰርቲየሙ ከፌደራል አብይ ኮሚቴ ጀምሮ በዩኒቨርሲቲዎች አካባቢ በሚገኙ ከተሞች አደረጃጀቶች የተወሰነ ነው። በዚህም መሰረት አደረጃጀቶችን በተመለከተ መቀላ፣ ባህርዳር፣ ሃረማያ፣ ሃዋላ፣ ጅማና አዳማ ማእከል ክልላት

በመሰማት በአቅራቢያ ያሉ የዩኒቨርሲቲዎችንና የከተማ ልማትና ቤቶች ዘርፍ ዘርፍ ቢኖሩ በሮችን በማካተት በሰባት ክልላትና ተዋቅረዋል። ለዚሁ አወቃቀር ደግሞ የፌደራል አብይ ኮሚቴው ሲቪል ሰርቪስ የዩኒቨርሲቲን በሰባቢነት፣ የከተሞች ልማትና ቤቶች ሚኒስቴርን ደግሞ በጸሃፊነትና ሌሎች ሰባት የዩኒቨርሲቲዎችን ደግሞ በአባልነት አቅፏል። የሲቪል ሰርቪስ የዩኒቨርሲቲ ፕሬዚዳንትና የዓብ ኮሚቴው ሰባቢ የሆኑት ፕሮፌሰር ፍቅሬ ደሳለኝ « ኮንሰርቲየሙ የተቋቋመው ከቅርብ ወዲህ ጀምሮ በመስፋፋት ላይ የሚገኙ የአገሪቱን ከተሞች ልማትና እድገት ዘላቂነት ለማረጋገጥ በጋራ መስራቱ አስፈላጊ በመሆኑ ነው » ብለዋል።

ከዚሁ ጋር በተያያዘም የኮንሰርቲየሙ መቋቋም በዘርፉ የታቀዱ የከተማ ፕሮጀክቶችና ፕሮግራሞችን ውጤታማ ለማድረግ የዩኒቨርሲቲዎች በትናንት ምርምር፣ በማህበረሰብ አገልግሎት፣ በማህበረሰብ ሰላም ሃይል ልማት ተግባር ተኮር ስራዎችን እንዲከናወኑ ትልቅ እድል እንደሚፈጥርም ፕሮፌሰሩ አብራርተዋል። ከተለያዩ የሃገሪቱ የዩኒቨርሲቲዎች የተግኝ ምሁራኖችና አመራሮች የኮንሰርቲየሙ መመስረት የተጀመሩ ከተማ አቀፍ ተልዕኮዎች ተጠናክረው እንዲቀጥሉ ከማድረጉም ባሻገር በዘርፉ ትልቅ አቅም እንዲፈጠር ይረዳል ብለዋል።

በመጨረሻም የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር ሚኒስትር ዶክተር አምባቸው መኮነን የዩኒቨርሲቲዎችና የከተማ ልማት ዘርፍ የጋራ ትብብር አሰራር ወይም ኮንሰርቲየም መመስረት በከተሞች ለማድረግ ማህበራዊ፣ መልካም አስተዳደራዊና አካላዊ ዓላማዎችን ማሳካት የሚችል እንደሚሆን በመግለጽ ይህን የተጀመረውን አብይ ተግባር በጋራ ከውጤት ማድረስ ይገባል ሲሉ ተናግረዋል።

የዘርፉ ህዝብ ግንኙነትና ... ከገጽ 1 የዞረ

በማጠናከር የተሻሉ ስራዎችን ለመስራትና ክልሎች ምርጥ ተሞክሮዎቻቸውን እርስ በእርሳቸው የሚለዋወጡበት መድረክ ለመፍጠር ነው። ፎረሙም ከተመሰረተበት ጊዜ አንስቶ አስካሁን ጊዜ ድረስ ባለው ያከናወናቸውን ተግባራት በጠንካራና በደካማ ጎን ለይቶ ገምገሟል። በጠንካራ ከገመገማቸው ነጥቦች መካከል በከተሞቻችን ልማትና መልካም አስተዳደርን ለማረጋገጥ የሚያስችሉ ተግባራትን ለመፈጸም የሚደረጉ እንቅስቃሴዎች ይጠቀሳሉ።

በሌላ በኩል በሃገር አቀፍ ደረጃ የሚከናወኑ የልማትና የመልካም አስተዳደር ስራዎችን በተቀናጀ የህዝብ ግንኙነትና የኮሙኒኬሽን አግባብ በመደገፍ የህብረተሰቡን ተሳትፎና ተጠቃሚነት ለማሳደግ የሚደረገው እንቅስቃሴ አናሳ እንደነበረ በደካማ ጎን ተቀምጧል። ከዚህ በተጨማሪም በፎረሙ ምስረታ ወቅት በተደረሰበት ስምምነት መሰረትም ክልሎች በየወሩ በስልክ የመረጃ ልውውጥ፣ በየሩብ ዓመቱ ደግሞ በዕሁፍ የአቅድ አፈጻጸም ሪፖርት በማድረግ በኩል ውስንነቶች ይሰተዋሉ እንደነበረ ተጠቁሟል። በመሆኑም በዘርፉ ውጤታማ ስራ ለመስራት ከተፈለገ በዘርፉ የተያዙ የልማትና የመልካም አስተዳደር ስራዎች ላይ የጋራ መግባባትና ግንዛቤ በመፍጠር ስራዎች በተቀመጠላቸው የጊዜ ገደብ እንዲጠናቀቁ ሁሉም ባለድርሻ አካላት ርብርብ ሊያደርግ ይገባል ሲሉ የፎረሙ አባላት ተናግረዋል።

በከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር የህዝብ ግንኙነትና ኮሙኒኬሽን ጸ/ቤት ኃላፊ አቶ ኢትዮጵያ በዴቻ በበኩላቸው በከተማ ልማትና ቤቶች ዘርፍ የሚከናወኑ ዘርፉ ብዙ ስራዎችን ለህብረተሰቡ ወቅታዊና ትክክለኛ መረጃ በማድረስ የተቀናጀና የተናበበ የህዝብ ግንኙነት ስራ መስራት ሁሉም ከአኛ የሚጠበቅ ተግባር በመሆኑ የተጀመሩ ስራዎችን አጠናክረን ልንቀጥል ይገባል ብለዋል።

በመድረኩም የዘርፉ የህዝብ ግንኙነት አካላት ፎረም ነባራዊ ዳሳ ጥናት በሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ ተዘጋጅቶ ቀርቦ የጋራ ውይይት የተደረገበት ሲሆን የቀጣይ የትኩረት እቅጣጫዎችም ተቀምጠዋል። ይህ በአንዲህ እንዳለ ለፎረሙ ተሳታፊዎች የወቅቱን ነባራዊ ሁኔታ በተመለከተ የህዝብ ግንኙነት ስራዎች በምን መልኩ መስራት እንዳለባቸው እና የቀጣይ ተግባሮቻችን በኮሙኒኬሽን ተግባራትና እና መርሆች እንዴት መመራት እንዳለባቸው ከፌደራል የመንግስት ኮሙኒኬሽን ጸ/ቤት አጭር ስልጠና ተሰጥቷል።

በመጨረሻም ሁሉም የፎረሙ አባላት በሃዋላ ከተማ የሚገኘውን ኢንዱስትሪ ፓርክ የገበያ ሲሆን የፎረሙ አባላትም ይህንን እድል በዚሁ አጋጣሚ በማግኘታቸው ክፍተኛ ስሜት ተሰምቷቸዋል። የቀጣይ 11ኛው የዘርፉ ህዝብ ግንኙነትና ኮሙኒኬሽን የጋራ ፎረምም በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል አሰሳ ከተማ ይካሄዳል ተብሏል።

ከተማ ልማት.....ከገጽ 4 የዞረ

● የአረንጓዴነት ልማት ስትራቴጂ አረንጓዴ ቦታዎችን በማልማት የአካባቢ ውበትን በመጨመር፤ ከላይ የተገለጹትን የአየር ብክለት ምንጭ የሆኑትን የድምጽ ብክለትን፤ የከተማ ጎርፍን እንዲሁም በበጋ ወቅት የሚኖረውን ከፍተኛ የከተማ መቀት ተጽዕኖን፤ የንፋስ ፍጥነትንወዘተ በመከላከል በዘላቂ ልማት ግቦች ውስጥ የተቀመጠውን የአካባቢ ጥበቃ ግብን ከማሳካት አኳያ ሰፊ ሚና ይኖረዋል።

● በከተማ ደረጃ የሚከናወኑ ማናቸውም የግንባታ ተግባራት በአካባቢ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ያሳካሉ ተብለው የሚታሰቡ ከሆነ ወይም ከአካባቢ ጥበቃ አንፃር የአካባቢ ተጽዕኖ ግምገማ ያስፈልጋቸዋል ተብለው የተመደቡ ከሆነ ብክለትን የሚቆጣጠሩበት መንገድ እንዲኖር የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂ ያስገድዳል።

● በአገራችን የተፋሰስ ቦታዎች ብዙውን ጊዜ የተፈጥሮ ውኃ አካላት ፍሰት መሻሻያዎች የሆኑና የተለያዩ የተጻፋትነት ደረጃ ያላቸው የመሬት ክፍሎች መሆናቸው ግልጽ ነው። ለመሬት መንሸራተትና ጎርፍ አደጋዎች የተጋለጡ በመሆናቸው በከተማ ላይ ችግሮችን ከማስከተላቸው በፊት የአረንጓዴነት ልማት ስትራቴጂ እነዚህ አካባቢዎች በጥናት ላይ በመመስረት በደኖች እንዲሸፈኑ ወይም ሌሎች አማራጮችን በማመላከት አስተዳዎ የመከላከያ እርምጃ እንዲወሰድ መሳሪያ ሆኖ ያገለግላል።

የኢትዮጵያ አየር ንብረት ለውጥ ቀጣይነትና የከተሞች አረንጓዴ ልማት ስትራቴጂ ትስስር

● በሀገር አቀፍ ደረጃ የተዘጋጀው የኢትዮጵያ አየር ንብረት ለውጥ ቀጣይነት ያለው የአረንጓዴ አካባቢ ስትራቴጂ ትኩረት የሚያደርግባቸው ዋና ዋና ጉዳዮች ለይቷል። እነዚህም መስኮች በዚያው ፕሮፌሰር በአየር ንብረት ለውጥ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ እንዳላቸው የተለዩትን እንደ ካርቦንዳይኦክሳይድ፤ ሚቱን፤ ናይትሪኦክሳይድ፤ ሃይድሮ ፍሎሮካሮን፤ ፐርፍሎሮካሮን እና ሰልፈር ሄክሳፍሎራይድ ጋዞች ልቀትን በመቀነስ ረገድ ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንደሚያበረክቱ ታምኖበታል። ከላይ እንደተጠቀሰው በከተሞች የአረንጓዴነት ልማት ስትራቴጂው ትኩረት ከተሰጣቸው ጉዳዮች መካከል የከተማ ግብርናን በማሻሻል የካርቦን ልቀትን መቀነስ አንዱ ሲሆን ይህንንም ከማሳካት አኳያ በሀገር አቀፍ፤ በክልል እና በከተሞች ደረጃ ለዚህ አገለግሎት የሚሆን መሬት ማዘጋጀት አስፈላጊ መሆኑ ግልጽ ነው። እነዚህን አርከኖች መሰረት ያደረገ የግብርና እና የመሬት አጠቃቀም ፕላኖች (National, Regional and Local Land Use Plan) ማዘጋጀት ወሳኝ ነው።

● የአረንጓዴነት ልማት ስትራቴጂ የግብርናና የአረንጓዴ ልማት ስራዎችን በማሻሻል የካርቦን ልቀትን ለመቀነስም አቅጣጫ ከማስቀመጥም በላይ የአረንጓዴ ስትራቴጂውን ለማሳካት የሚጫወተው ሚና ከፍተኛ ነው። ደንን መጠበቅና መልሶ ማልማት ለላው በአረንጓዴ ስትራቴጂ ውስጥ የተካተተ ጉዳይ ሲሆን የደን ልማት ስነናጥረትን ከመጠበቅና ካርቦንን ከመስተሰብ አኳያ የሚያበረክተው አስተዋጽኦ ከፍተኛ ነው። የአረንጓዴነት ልማት ስትራቴጂ ከሚያተኩርባቸው ጉዳዮች በከተሞች ውስጥ የደን ልማት አንዱ በመሆኑ ይህም ለአረንጓዴው ልማት ስትራቴጂ መሳካት ከፍተኛ ድርሻ አለው።

ግሎባላይዜሽን እና የከተሞች ተወዳዳሪነት

ግሎባላይዜሽን ስንፈልግ የምንቀበለው ሳንፈልግ ደግሞ የምንተወው ስርዓት ሳይሆን በአለም አቀፍ ደረጃ ተወዳዳሪነታችንን አሳድገን የተሻለ ተጠቃሚ የምንሆንበት ሥርዓት ነው።

● የአየር ብክለት፤ የአካባቢ መቀት፤ ተላላፊ በሽታዎች፤ ድንበር ተሸጋሪ ወንዞች ...ወዘተ ላይ የሚያጋጥሙ ችግሮችን ለመቅረፍ ሀገራችን ከጎረቤት ሀገሮችና ከሌሎች ሀገራት ጋር በጋራ ሊጋራ ጥቅም መስራት የምትችልበት ዕድል የሚሰጥም ነው። የአየር ንብረት ለውጥ ከፍተኛ አደጋዎችን የሚያስከትል ቢሆንም በዓለም አቀፍ ደረጃ እየተሰጠ ያለው ምላሽ በአግባቡ ከተጠቀምንበት አንድ ኢትዮጵያ ላሉ ድህ አረፎች መልካም አጋጣሚ ሊፈጠር የሚችል ነው። ከካርቦን ነጻ በሆነ የአድገት አቅጣጫ በመንገዝ ኢትዮጵያ በዓመት 250 ሚሊዮን ቶን ካርቦን ለማስቀረት የሚያስችል ዕድል አላት። ዓለም አቀፍ የካርቦን ፋይናንስ በዓለም አካባቢ ውስጥ እያደገ የሚሄድ ሚና የሚኖረው ሲሆን ኢትዮጵያም ልትጠቀምበት ትችላለች። ከዚህ በተጨማሪም ለጤና፤ ለአጠቃላይ ህዝቡ ደህንነት፤ ለኢኮኖሚ እድገትና ለተፈጥሮ ሀብት እንክብካቤ የሚሰጠው ጥቅም ከፍተኛ ነው። ስለዚህም ኢትዮጵያ በአካባቢዋ በዓለም ዓቀፍ ደረጃ ዝቅተኛ ካርቦንን በሚለቅ ኢኮኖሚ የመሪነቱን ሥፍራ እንድትይዝ ያስችላታል። ይህም ሁኔታ ወደ ፊት የሚቀጥል እውቅናና በኢክስፓርት ምርት የተወዳዳሪነት ጠቀሜታዎች ይኖራታል።

● የከተማ አረንጓዴ ቦታዎች ለተለያዩ እዕዳትና እንስሳት መኖሪያና ማረፊያ በመሆን ብዙሀ ህይወትን በመጠበቅ፤ ተፈጥሮአዊ የውሀ፤ የከባቢ አየር፤ የሀይል ብርሀንና የአፈር ጤነኛ ትስስር በመፍጠርና በማቀናጀት የከተማን ስነምህዳር እንዲጠበቅ እና የከተሞች ገጽታ ውብ፤ ለኑሮ ተስማሚ፤ ለኢንቨስትመንት እና ለቱሪዝም መስህብነት ተመራጭ እንዲሆኑ በማድረግ በኩል ገንዘብ ሚና መጫወት ይችላል። ይህም የሀገራችን ከተሞች በአለም አቀፍ ደረጃ ተወዳዳሪነታቸውን በማሳደግ ለኢንቨስትመንት እና ለቱሪዝም መስህብነት የበለጠ ተመራጭ እንዲሆኑ የተሻለ ዕድል ይፈጠራቸዋል።

የአረንጓዴነት ልማት ስትራቴጂና የከተማ ነዋሪ ህዝብ ተጠቃሚነት

የከተማ አረንጓዴነት ልማት ከሚሰጠው ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጥቅም በተጨማሪ የአየር ብክለት ምንጭ የሆኑትን የድምጽ ብክለትን፤ የከተማ ጎርፍን እንዲሁም በበጋ ወቅት የሚኖረውን ከፍተኛ የከተማ መቀት ተሰዕኖን፤ የንፋስ ፍጥነትን በመከላከልና በመቀነስ፤ መንገድን በተመለከተ የመንገድ ዳርና አካፋዮችን በአረንጓዴ ተክሎች እንዲዋቡ አቅጣጫ በማስቀመጥ፤ የከተሞች ትራፊክ እንቅስቃሴ ፍጥነትን በመቀነስ፤ በአግረኞች ላይ የሚደርሰውን የተሽከርካሪ አደጋ በመቀነስ፤ እግረኞችን ከዕለይ፤ ከመቀትና ከተሽከርካሪ ጭስ የሚወጡ አደጋዎች ጋዞች ለመታደግ የአዕዋት የአክሲድን መጠንን በመጨመር፤ የከተማውን መቀት በመቀነስና ውበትን በመጨመር...ወዘተ ለነዋሪው ህብረተሰብ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያበረክታል።

የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂው የትምህርት ጥራትን ከማሳካት አንጻር ድጋፍ ይሰጣል። የትምህርት ተቋማት ግቢዎች በአረንጓዴ ዕዕዋት እንዲዋቡ ከማስቻሉም በላይ ተማሪዎችና መምህራን የተሻለ የተልዕኮ አካባቢ ይኖራቸዋል። የትምህርት ቤትና የአካባቢው ማህበረሰብ ለአረንጓዴነት ልማት ትኩረት በመስጠት ወደ ዘርፉ እንዲያዘነብሉ ዕድል ከመክፈት በተጨማሪ ስለ አካባቢ ንጽህናና ውበት ግንዛቤ ያስጨብጣል። በቂ የተማሪዎች መዝናኛ፤ የስፖርት ማዘውተሪያና አረንጓዴ ቦታዎች እንዲኖራቸው አቅጣጫ በማስቀመጥ የመማር ማስተማር ሂደቱን ውጤታማ እንዲሆን የሚደግፍ ይሆናል። ይህም ህብረተሰቡን ተጠቃሚ ያደርጋል።

● በከተማ እና ከተማ ዳርቻ ያሉ ዛፎችና እዕዋቶች በተፋሰስ አካባቢዎች የሚገኙ የጎርፍ ውኃ መጠን በመቀነስና በማዘግየት፤ የዝናብ ውኃ ወደ አፈርና መሬት ውስጥ ስርገትን በማፋጠን ...ወዘተ ከፍተኛ ጥቅም ይሰጣል። በሌላ በኩል የጎርፍ ውኃ በዳይ አካላትን በመሸከምና ከውኃ አካላት ጋር በመቀላቀል ለብክለት አስተዋጽኦ ማድረግ የሚታወቅ ሲሆን በከተሞች የአረንጓዴ ቦታዎች ልማትን ማስፋፋት ግን ይህን ችግር በመቅረፍና የውኃ ጥራትን በመጠበቅ ስትራቴጂው የበኩሉን አስተዋጽኦ በማበርከት የከተማውን ህብረተሰብ ከጤና መታወክ ይታደገዋል።

● መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ተቋማት በግቢያቸውና በአካባቢው በሚለማው የአረንጓዴ ዕዕዋት ምዝገታ ለስራተኞቻቸው ምቹና ተስማሚ የስራ አካባቢ በመፍጠር ሰራተኛው በስነ-ልቦና የተረጋጋና በተቋማት ውስጥ እንዲቆይ እድል ስለሚፈጥር ምርትና ምርታማነት ከማሳደግ በተጨማሪ ለኢንዱስትሪው ሰላም መስፈን ዘርፉ የሚኖረው ጠቀሜታ ቀላል እንዳልሆነ ከዚህ መገንዘብ ይቻላል።

● የአረንጓዴ ዕዕዋት ልማት የውበት መገለጫ ነው። ውበት ደግሞ ለነዋሪዎች ደስታ ማግኘትና የቱሪስት መስህብ በመሆን ለከተማ ነዋሪው ገቢ ከፍ ከማድረጉም በላይ የከተሞችን ገዕታ ከመገንባት እና ከመልካም አስተዳደር አኳያ ነዋሪውን ተጠቃሚ ያደርገዋል።

ምንጭ:- የከተሞች አረንጓዴ ልማትና ውበት ዳይሬክቶሬት

ቶኪዮ ከተማ... ከገጽ 6 የዞረ

እስተዳደርና ከንቲባ ቢኖራቸውም ተጠረካታቸው ለአውራጃ ከተማ ቶኪዮ በመሆኑ የተለያዩ የልማት በተለይም የመሰረተ ልማት ስራዎችን በጋራ በማቀድና በመስራት ውጤት እንኖራቸዋል።

አቅዱ ማልዕና ቀላል ነበር ይህም አውራጃ ከተማ ቶኪዮ ገንዘብና የተማረ የሰው ሀይል አላት፤ መሬትና ጥሬ እቃ ግን አልነበራትም። በዙሪያዋ ያሉ ከተሞች ደግሞ ሰፊ ባዶ መሬትና ጥሬ እቃ ቢኖራቸውም የገንዘብ አቅም አልነበራቸውም። እንግዲህ ተመልክቶ ሁሉም ከተሞች ያላቸውን አካፍለው የሌላቸውን ወሰኑ... በቃ፡ እንግዲህ ላለው ኢኮኖሚያዊ ጥቅምን መሰረት ያደረገ ጥሠራት በሁለቱም ወገን ዘላቂ የሆነ ውጤት ማስመዝገብ እንደሚችልም ቶኪዮና በዙሪያዋ ያሉ ከተሞች ምስክር ናቸው።

ከተማዋ ብዙዎች እንደሚሉት ልዩ የሆነ የስነህንጻ ውበት የተሰበሰበ የበርካታ ሰማይ ጠቀስ ህንጻዎች በላቤት ናት። ፓላናቸውም ምእተ አመትን ታላቢ ያደረጉ ናቸው ይባላላቸዋል። ለዚህ ስኬታቸው ግን ከተማዋ ከተከተለችው የከተማ ልማት ስትራቴጂ ጎን ለጎን ከተማዋ ያስተናገደችው ታሪካዊ ክስተቶች የራሳቸው የሆነ ድርሻ አላቸው ይባላል። ይህም ከተማዋ እ/አ/አ በ1923 ያስተናገደችው በአለማችን በከባድነቱ እስካሁን የሚነሳውና ካንቶ ተብሎ የተሰየመው የመሬት መንቀጥቀጥ ነው። ይህ የመሬት መንቀጥቀጥ አብዛኛውን የከተማው ክፍል እንዳልሆነ አድርጎ አውድሞት ነው ያለፈው። በሺዎች ለሚቆጠሩ የከተማው ነዋሪዎች ህልፈትም ምክንያት ነው። ከአደጋው በኋላም ቶኪዮ እንደ አዲስ በዘመናዊ ፕላን ተገንብታለች። ከ20 አመት በኋላም ሁለተኛው የአለም ሶርነት ተደመረ። ይህም በከተማዋ ላይ ጥሎ ያለፈው ጠባላ ቀላል አልነበረም። አብዛኛው የከተማው ክፍል በመውደሙም ከተማዋ በድጋሚ አዲስ የዕድገት ፕላንና ንብኣቷታል።

ለዚህም ይመስላል አብዛኞቹ የከተማው ህንጻዎች ውበትና ጥንታዊና ባንድ አስተሳሰብና ሲያበቁ ለሚይ ጠቀስ ሆነው መገንባታቸውና አደጋን ታላቢ ያደረጉ መሆኑ አጃኢብ ያስብላል። በከተማዋ በአለማችን ውብና ሰማይ ጠቀስ ተብለው ከተመዘገቡት ህንጻዎች ውስጥ ሰባቱ በዚህች ከተማ ነው የሚኖሩት። በተለይ (Tokyo Skytree) የቶኪዮ የሰማይ ላይ ዛፍ ተብሎ የሚጠራው ህንጻ ለረጅም አመታት ከአለማችን በርዝመቱ ተወዳዳሪ አላገኘም ነበር። በአሁኑ ወቅት ከዱባይ ቡርጅ ከሊፋ ቀጥሎ በሁለተኛ ደረጃ ላይ ይገኛል።

የከተማዋ የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂ

የከተማ እድገት ከአየር ንብረት ጋር ያለውን ክፍተት ቁርኝት በተመለከተ ለብዙ ከተሞች ቶኪዮ ተጨባጭ ምሳሌ ናት። ለዚህም እንደማሳያ በከተማዋ እየጨመረ የመጣው የኢኮኖሚ እድገት በከተማው በርካታ ግዙፍ እንደሰነሳው እንዲቋቋም እንዲሁም የህዝብ ቁጥርና የተሽከርካሪ ቁጥር እንዲጨምር ምክንያት ሆኗል። ይህ ደግሞ በከተማዋን የበካይ ጋዝ ልቀት በአያለው እንዲጨምር ምክንያት ሆኗል። በተለይ ከተማዋ ፈጣን የሆነ የኢኮኖሚ እድገት ባስመዘገበችበት 1 መቶ አመት ውስጥ

የከተማዋ የመቀት መጠን በሶስት ዲግሪ ሴንቲግራድ ጨምሯል። በዚህም ምክንያት በቅርቡ የከተማዋን በካይ ጋዝ ለመቀነስ አዲስ ፖሊሲ ቀርባ በመንቀሳቀስ ላይ ትገኛለች። ከነዚህም መካከል የኢንዱስትሪዎችን የጋዝ ልቀት መቀነስ፣ የተሽከርካሪ ቁጥር መቀነስ፣ በካይ ያለሆኑ የሀይል ምንጮችን መጠቀም፣ ዛፎችን መትከልና የመሳሰሉ የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂዎችን ተግባራዊ በማድረግ እ/አ/አ በ 2020 ዓ.ም ከተማዋን የምታስተናግደውን በካይ ጋዝ በ25 በመቶ ለመቀነስ ያለመ ነው።

በተጨማሪም በከተማዋ ያለውን የዛፍ ቁጥር በአስር አመት ውስጥ ወደ አንድ ሚሊዮን ለማሳደግና የአረንጓዴ ስፍራዎችን ቁጥር ለመጨመር አቅደው የተንቀሳቀሱ ሲሆን በአሁኑ ወቅት በከተማው መንገድ ዳርቻና ፓርኮች ውስጥ ያሉ ዛፎች ቁጥር ከ1 ሚሊዮን በላይ ለማድረስ ችለዋል። ይህ ቁጥር ከአምስት አመት በፊት በከተማው ከነበረው የዛፍ ቁጥር በአጥፍ ይበልጣል። በአሁኑ ወቅትም በከተማዋ ከ36 በመቶ በላይ የሚሆነው ክፍል በደን የተሸፈነ ነው። አረንጓዴ ስፍራዎችን ስንመለከት ደግሞ በ 10 አመት ውስጥ (እስከ 2016 ድረስ ማለት ነው) ቀድሞ ከነበረው ቁጥር በ3 መቶ በማሳደግ ከ1 ሺህ በላይ አረንጓዴ ስፍራዎች ማልማት ችለዋል። በተጨማሪም ከተማዋ ከአለማችን ከተሞች በዕዳቷ የሚስተካከላት የለም።

ትራንስፖርት

ከተማዋ የአለማችን ፈጣን የምድር ውስጥ ባቡርች ባለቤት ናት። ሰፋፊ የሀይደዊ መንገዶችም አሏት፤ ዘመናዊ የህዝብ አውቶብሶችም የትራፊክ ፍላጎትን ከማስተካከል አንጻር ሚናውም ቀላል አደለም። 3 አለም አቀፍ አየር ማረፊያዎችም በከተማዋ ይገኛሉ።

ትምህርት

በከተማዋ በርካታ የንብርሲቲዎችና ኮሌጆች ይገኛሉ። ከነዚህም መካከል በከተማዋ የሚገኙት 17 ግዙፍ የንብርሲቲዎች ውስጥ 12ቱ በአለም አቀፍ ደረጃ አንጋፋ ከሚባሉ የምእራባውያን ሀገራት የንብርሲቲዎች ጋር ስማቸው በስፋት ይጠራል።

የከተማዋ ኢኮኖሚ

ከተማዋ በአለማችን ከሚገኙ አውራ ከተሞች መካከል በምታንቀሳቀሰው ኢኮኖሚ የሚስተካከላት የለም። እ/አ/አ በ2012 ዓ.ም የወጣ መረጃ እንደሚጠቁመው በከተማዋ የሚገኙ 38 ሚሊዮን ዜጎች ጥቅል የነበረ ወክፍ ገቢ ከ2 ትራሊዮን በላይ ለማድረስ ችለዋል። በያዝው አመት የወጣ የሲ. አይ. ኤ. መረጃ ስንመለከት ደግሞ ይህ አፃፃፍ ወደ 3 ትራሊዮን እየተንደረደረ መሆኑ ከተማዋ በእርግጥም ፈጣን ለሆነ የኢኮኖሚ እድገት ከቶኪዮ በላይ በምሳሌነት ሊጠቀስ የሚችሉ ከተሞች በጣም ጥቂት ያደርጋቸዋል።

በቅርቡ ፎርቹን መፅሄት በአለማችን ግዙፍና ሀብታም ብሎ ካሰፈራቸው 500 የአለማችን ድረጃቶች 51 የሚሆኑት የሚገኙት በዚህች ከተማ መሆኑ አስገራሚ ነው። በከተማዋ በርካታ አለም አቀፍ ግዙፍ የገንዘብ ተቋማት፣ ባንኮች፣ የግዙፍ የማሸንግ ኤሌክትሮኒክ ፋብሪካዎች፣ የምግብ፣ ቁሳቁስና አልባላት እንዲሁም የእንጨትና ጣላል ፋብሪካዎች በስፋት ይገኛሉ።

ቱሪዝም የከተማዋ ትልቁ የገቢ መንጭ ሲሆን በየአመቱ ከ4 ሚሊዮን በላይ ዜጎች ከተማዋን ይጎበኛሉ። በዚህም ከአለማችን ግዙፍ ኢኮኖሚ በማንቀሳቀስ የወሳኝነትን ሚና ካገኙ ሶስት ከተሞች (ኒው ዮርክ፣ ለንደን፣ ቶኪዮ) እንደ ለመሆን ችለዋል። ከተማዋን በጣም ልዩ የሚያደርጋት ደግሞ ይህን ያህል የኢኮኖሚ እድገት ያስመዘገበችው ይህ ነው ሊባል የሚችል የተፈጥሮ ሀብት ላይኖራት ነው። የከተማው ነዋሪዎች የነበራቸው ሀብት ሰው እና ሰው ብቻ ነው። እነሱም ሁሉም ሀብታችን ሰው ነው በማለት ይታወቃሉ። የሰው ሀብታቸውንም በእግባቡ በመጠቀም አያሌ ችግሮችን ተቋቁመው በማለፍ ከአለማችን ግዙፍ ኢኮኖሚ ከሚያንቀሳቅሱ ከተሞች ቀዳሚ ለመሆን ችለዋል። እኛስ ጎበዝ... የሰው ሀይል ተዝቶ ከማያልቅ የተፈጥሮ ሀብት ጋር ታድለን እስከምን አርቀት ለርተንበት ይሆን። ቸር ይግጠመን።

ከተሞቻችን የስልጣኔ አሻራ ...ከገጽ 7 የዞረ

በማኅ-ፋክቸሪንግ ዘርፍ ለ330 ሰዎች የስራ እድል የተፈጠረ ሲሆን ቋሚ 186 ጊዜዊ 144 ናቸው።

በክንስትራክሽንዝርፍ ለ 4783 ዜጎች የስራ እድል የተፈጠረ ሲሆን (212 ታሚ 266 /ጊዜዊ ናቸው)

በአገልግሎትዘርፍ ለ 539 ዜጎች የስራ እድል የተፈጠረ ሲሆን (422 ታሚ 117 ጊዜዊ 111

በከተማግብርና ለ163 ዜጎች የስራ እድል የተፈጠረ ሲሆን(14ታሚ 149 ጊዜዊ ናቸው)

በንግድ ዘርፍ ለ 213 ዜጎች የስራ እድል የተፈጠረ ሲሆን (180 ታሚ 33 ጊዜዊ ናቸው)

በአጠቃላይ በመደበኛ ለ3193 ታቅዶ ለ 6028 ዜጎች የስራ እድል ሊፈጠርችላል።

በመንግስት ግዙፍ ፕሮጀክት ለ 878 ዜጎች የስራ እድል ለመፍጠር ታቅዶ ለ 683 ዜጎች በቋሚና ለ975 ዜጎች በጊዜያዊበድምሩ ለ 1658 ዜጎች የስራ እድል ሊፈጠርችላል።

በአጠቃላይ በመደበኛና በመንግስት ግዙፍ ፕሮጀክት ለ3498 ዜጎች የስራ እድል ለመፍጠር ታቅዶ ለ3521 ዜጎች በቋሚና ለ3995 ዜጎች በጊዜያዊ በድምሩ ለ7516 ዜጎች የስራ እድል ሊፈጠር ችሏል። ከተፈጠረ የስራ እድል ውስጥ 37.2% ተጠቃሚዎች ሴቶች ናቸው። የስራ እድል ለተፈጠረላቸውኢንተርፕራይዝም ለገበያ የሚያቀርቧቸው ምርቶችና አገልግሎቶች ያልችግር መገበያየት እንዲችሉ ምርትና ምርታማነትን ለማሳደግና የገበያ እድል በስፋት በጥራት፤በዋጋ በጊዜና በአቅርቦት ተወዳዳሪ እንዲሆኑ ለማስቻል ለአዲስና ነጻ ማህበራት የገበያ እድል፣ስር እንዲያገኙ ተደርጓል።

ምንጭ:- ከሀረሬ ክልል ከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ ከህዝብ ግንኙነትና ኮሙዩኒኬሽን ዋና የስራ ሂደት

ቆይታ.....ከገጽ 5 የዞረ

እና የከተማዎን እምነት ሀብቶች እና የወደፊት ራዕይ በአግባቡ ሊይቶና ወስኖ ጥራቱን የጠበቀ የከተማ ፕላን ሀብቷቸውን በአግባቡ በማሳተፍ በከተማው አመራር በተመራ መልኩ የከተሞች ፕላን የማዘጋጀት ዓላማ ላይ ጉልት ስለሚታይበት ጥራት ያለው የከተማ ፕላን የማዘጋጀትም ሆነ የከተማ ፕላን አፈፃፀም(ትግበራ) ላይ አዲስ አበባ ከተማን ጨምሮ በርካታ ትግሮች ይታያሉ።

የከተሞች ልሳን፡- በከተሞች የሚመደቡት አመራሮች በአብዛኛው ልምዳቸውና የት/ርት ዝግጅታቸው ከተማ ሲመራ በሚያስችል መልኩ አይደለምና ይህ ደግሞ ከተሞች በጥሩ ፕላን ተመርተው ተወዳዳሪ ከተማ እንዳይሆኑ አያደረጉ ይገኛል። ሲሉ በርካታ ሀብቷቸውን ያገባሉ በዚህ ጉዳይ ላይ እርስዎ ምን ይላሉ?

ዶ/ር/አ/ር ለገሰ፡- የሀገራችን ከተሞች በተሻለ አቅም ባላቸው አመራሮች እንዲመሩ መንግስት በመደበኛ ትምህርትም ሆነ በአጫጭር ጊዜ ስልጠናዎች በከተማ አመራር እና በከተማ ሙያ ትምህርት ላይ ከፍተኛ ሥራ ስርጅል። በዚህ ረገድ ትኩረት የሚሻው ጉዳይ ቁረጠኛ አመራር እና በከተማ አመራርነት ላይ የተሻለ ልምድ ያለውን አመራር በአትኩሮት በመመደብ የከተማውን ባለሙያ እና ሀብቷቸውን በማቀናጀት ከተሞች በከተማ ፕላን ላይ ተመስርተው ዕድገታቸው እንዲመራ የማድረግ ጉዳይ ነው።

የከተሞች ልሳን፡- አጠቃላይ በከተማ የህዝብ ቁጥር መብዛት የመኖሪያ ቤቶች ፍላጎት መጨመር የመሠረተ ልማትና የማህበራዊ አገልግሎት ተቋማት እጥረትና ሌሎች ትግሮች ደረጃ በደረጃ ለመፍታትና ፈጣን የከተሞች ዕድገትን በተገቢው መንገድ ለመፍታት የመጀመሪያ ሥራ ከተሞች በጠራ ፕላን ሲመሩ ነው። በመሆኑም ይህንን ጉዳይ እውን ለማድረግ ከባለድርሻ አካላት ጋር ምን እየተሰራ ነው ?

ዶ/ር/አ/ር ለገሰ፡- ከዚህ አንጻር በዋናነት እንደ ሀገር የተጠናው አገራዊ የከተማ ልማትና የህዝብ አስፋፈር ጥናት (NUDSP) ዋናውን የመፍትሔ አቅጣጫ አስተምሟል። የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ በሀገሪቱ ውስጥ የሚገኙ በሁለተኛ ደረጃ ላይ የሚገኙ የክልል ከተሞች ላይ ትኩረት በማድረግ ከአካባቢያቸው ጋር ከሚገኙ ከተሞችና ገጠር ማዕከላት ጋር በማስተሳሰር (URBAN CLUSTERS) በመፍጠር፤ ኢኮኖሚያዊ ትስስራቸውን በማጠናከር በአግባቡ በክልላዊ ከተማ ልማትና የህዝብ አስፋፈር (RUDSP and URBAN Clusters spatial plan) እንዲሁም በየደረጃው ባሉ የከተማ ፕላን ከተሞችን በመምራት በዋናነት ወደ አዲስ አበባ በከፍተኛ ቁጥር የሚታየውን የህዝብ ፍልሰት በመቀነስ ያልተማከለ የከተማ ዕድገትን በመፍጠር የተመጣጠነ የከተሞች ዕድገትን መፍጠር ነው ። ይህንን ግብ ለማሳካት ክልሎች በሀገራዊ የከተማ ልማትና የህዝብ አስፋፈር ፕላን ላይ በመምርኮዝ እና አቅጣጫ በመከተል የየክልላቸውን የከተማ ልማትና የህዝብ አስፋፈር እና በየደረጃው ያለውን ከተሞች ፕላን እንዲያዘጋጁ የክልሎች ከተማ ፕላን ተቀማት ተጠናክረው በአዲስ መልኩ እንዲደራጁ እየተሰራ ይገኛል። በሌላ መልኩ ሀገራዊ የከተማ ልማትና የህዝብ አስፋፈር ጥናት ፕላን ለመተግበር ዋና ዋና አርባን ክልላት ተብለው የተለዩትን በዋና ዋና መሠረት ልማቶች ለማስተሳሰር ቅድመ ዝግጅቶች እየተካሄዱ ናቸው።

የከተሞች ልሳን፡- በመጨረሻ ማስተላለፍ የሚፈልጉት መልዕክት ካለ ዕድሉን ልስጥዎት

ዶ/ር/አ/ር ለገሰ፡- የሀገራችንን የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ግቦችን ለማሳካት አገራዊ የከተማ ልማትና ህዝብ አስፋፈር ፕላን ትግበራ እና የክልሎች የከተማ ልማትና ህዝብ አስፋፈር ፕላን ዝግጅትና በየደረጃው ላሉ ከተሞች ጥራት ያለው ፕላን አዘጋጅቶ የከተሞችን ዕድገት መምራት ወሳኝ በመሆኑ የፌዴራል እና የክልል መንግስታት ቅንጅታዊ ርብርብ ወሳኝ ነው።

የመንግስት የከተማ ፕላን ተቋማትም ሆኑ የግል አማካሪ ድርጅቶች ጥራት ያለው የከተማ ፕላን ለማዘጋጀት የከተማው አመራር እና ባለሙያ እንዲሁም የሀብቷቸውን ተሳትፎ ወሳኝ በመሆኑ ከፍተኛ ትኩረት ሲሰጠው የሚገባው ጉዳይ ነው። ከተሞች በከተማ ፕላን እንዲመሩ የሁሉም ዜጋ ተሳትፎ ወሳኝ መሆኑ እና ሀብቷቸውን በከተማ ፕላን ዝግጅትና ትግበራ እንዲሁም በከተማ ፕላን ጥሰት ቁጥጥር ላይ ድርሻውን እንዲወጣ አደራ እላለሁ።

መዝናኛ

በዳዊት ዲበኩሉ

እንችላለን ካልን የማይቻል ነገር የለም

አንድ ቀን ኤሊዎች ሁሉ ይሰበሰቡና አንድ ትልቅ ተራራን ለመውጣት እንዲወዳደሩ ተደረገ። ተራራው ትልቅ በመሆኑ እንኳን ኤሊ የአለማችን ፈጣኑ እንስሳ አበ ሸማኔም ይጣዋል ተብሎ አይታሰብምና ውድድሩን የሚመለከተው ሁሉ “አይ... አይሆንላቸውም”፤ “ተራራው ጫፍም በፍፁም አይደርስም” “ኤሊ እኮ ናቸው እንዴት ሊሳካላቸው ይችላል”፤ “ከረ አሁን ይውድቃሉ” “ሆ ሆ የማይሆን ነገር ...ለምን ይልፋሉ?” ይላሉ። ሁሉም የተሰማውን ይሰነዝራል። አንድም ተመልካች አንዳቸውም ከተራራው ጫፍ ይደርሳሉ ብሎ ያመነ አልነበረም። የተመልካቱን ጨካኝ ተከትሎ ፤ ቀስ በቀስ ተወዳዳሪዎቹ መቀነስ ጀመሩ። አንድ በአንድ ተስፋ እየቆረጡ ከውድድሩ ወጡ። በዚህ መሀል ግን ጥቂቶች በተስፋ ውድድሩን ይቀጥሉ ጀመሩ። ተመልካቹ “የማይሳካ ነገር ነው.....ቆይ አሁን ያቋርጡ የለ” ይላል። ውድድሩ በገፉ ቁጥር የተወዳዳሪዎቹም ቁጥር መቀነሱን ቀጠለ..... በመጨረሻ አንድ ኤሊ ብቻውን ቀረ። ያ ኤሊ ታራራውን መውጣቱን ተያያዘው.....ውድድሩን ያቋረጡትን ኤሊዎችን ሳይመለከት ብቻውን መገንባትን ቀጠለ። ተመልካቹ አሁንም እንደማይሳካ ቢጮህ እኩ ግን መንገዱን ከራሱ ጋር ተያያዘው። እንዳሰበውም ከተራራው ጫፍ ደረሰ። ይህ ሁሉንም ያስገረመ ነበር።

ውድድሩን ያቋረጡት ኤሊዎች እና ተመልካቾች ይህ ኤሊ ብቻውን ውድድሩን እንዴት እንደጨረሰ ስለገረማቸው ሲጠይቁት ሲሄዱ ግን ያ ውድድሩን ያሸነፈው ኤሊ የማይሰማ(መስማት የተሳነጠ) ሆኖ አገኘት። የአሸናፊነቱ ሚስጥርም የማንንም ጨካኝ እና ንግግር ባለመስማቱ ነበረ። አያቶሁ የተራራው አናት ላይ የደረሰው ኤሊ አንድ ብቻ ነበር አሁንም የማንንም ሀሳብ ያልሰማው ነበር። ብዙዎች ተስፋል ግን አልጨረሱትም ምክንያቱም አይችሉም የሚለው የተመልካቾች ሀሳብ በወሰጣቸው ስላለ ነበር።

ታልቅ ምኞት ካለን፤ ጆሯችን ሌላውን አይሰማ፤ “አይቻልም” “የማይሆን ነገር ነው” የሚል ተመልካች ሞልቷልና ዝም ብለን መንገዳችንን እንገዝ። የተመልካቹን ንግግር የምንሰማ ከሆነ የነፍሳችንን ጥሪ መስማት ያቅተናል፤ አላማችንን በእንጭጨ ይቀጫታልና፤ ልንኖርለት የሚገባንን ህልም ቅገብቶ ያደርጉታል። “አይቻልም” “አይሆንም” ሲሉ ነገሩን በራሳቸው አቅም መዝነው መሆኑን መዘንጋት የለብንም። ህልም ካለን፤ አላማ ካለን፤ የምንኖርለት ነገር ካለ፤ ጀርዎችን ደፍነን መጓዙ ይጠቅመናል። የተመልካች አፍ የስንቀቻችንን ተወዳዳሪ ተስፋ አጨለመ፤ የስንቀቻችንን የተስፋ ጭላንጭል አጠፋ? የስንቀቻችንን ጉልበት አንበረከከ። ልክ እንደኤሊዎች ሁሉ ተራራውን በስኬት ወጥተው የምናያቸው ሰዎች ሁሉ፤ ውድድሩን መጀመሪያ ሲጀመሩ ብቻውን አልነበሩም፤ እጅግ ብዙ ሰው አብሮ ተሳትፏል። ነገር ግን አሸናፊ የሆኑት የሰውን ጨካኝ ያልሰሙት ብቻ ናቸው።

እኔም እናንተም ልንደርስበት የምንጓዝበት ትልቅ የሀይወት ተራራ ይኖራል እናም ከጫፉ ለመድረስ ከፈለግን ጆሮዎቻችን አሉታዊ ነገሮች እንዳይሰሙ ልንድራናቸው። ይህን ስል የሁሉም ሰው ሀሳብ አይጠቅምም ከሌሎች መማር የለብንም እያልኩ ግን አይደለም፤ ጥሩውን መልካሙን ነገር መስማት ለአላማችን መሳካት አስፈላጊናቸው ብለን የምናምንባቸውን ነገሮች መስማትም ወሳኝ ነው። እንደእኔ አስተሳሰብ ለአለማችን መሳካት አስፈላጊውን ነገር ማሟላት እንደርስበታለን ላልነው ራዕይ ወሳኝ ነው። የሚሟሉትን ነገሮች እያሟላን ከሄድን አማችንን ከማሳካት ወደኋላ የሚያስቀረን ነገር የለም።

ይህ ሲሆን ግን የሌሎችን ሰዎች እገዛ፤ አስተዋጽኦም አስፋላለሁ ማለትም ከሌሎች ሰዎች ጋር የመንገደርገው መስተጋርም ለአላማችን መሳካት ወሳኝ ሚና አለውና። ሰዎች አሉታዊም እውነታዊም ምክር ይላግሱናል። የሀገራችን ታዋቅው አስሉትም “ይቻላል” ያለው በዚህ ምክንያት ይመስለኛል በዚህ ምድር ላይ የማይቻል ነገር የለም ዋናው ነገር እንችላለን የሚለውን ሀሳብ በወሰጣችን ማስረጹ ላይ ነው።

የዩኒቨርሲቲዎችና የከተማ ልማትና ቤተሾች ዘርፍ ኮሚሽነር

የስደስት ወር የእቅድ አፈፃፀም ግምገማ

10ኛው የህዝብ ግንኙነት ፎረም በሃዋሳ ከተማ

በከተሞች የሚሰጠውን ማዘጋጃ ቤታዊ አገልግሎቶችን ለማሻሻል በተዘጋጁት ስታንዳርዶች ዙሪያ የተሰጠ ስልጠና

በቤቶች ዘርፍ

40/60 ቤቶች

20/80 ቤቶች

10/90 ቤቶች

ሬል እስቴት

ስራ እድል ፈጠራ

ለሚ የኢንዱስትሪ መንደር

ሃዋሳ የኢንዱስትሪ መንደር

ወጣቶች በስራ ላይ

ወጣቶች በስራ ላይ

አርንገዴ ልማት

ባህርዳር ከተማ

አዲስ አበባ ከተማ

ሃዋሳ ከተማ

ፅዳት

ባህርዳር ከተማ

ሃዋሳ ከተማ

12ኛው ሴክተር ጉባኤ በጅግጅጋ ከተማ

የጉባኤው ተሳታፊዎች

ሚኒስትሩ በጅግጅጋ ከተማ በጉብኝት ላይ

የተሀድሶ ፕሮግራም

የተሀድሶ ፕሮግራም

የሰ/አ/ፈ/ም/ዋ/3ኛ መደበኛ ጉባኤ

10ኛው የህዝብ ግንኙነት ፎረም

የመልካም አስተዳደርና የሰልጠና መድረኮች

የሴሌቶ ልሁካን ቡድን በጉብኝት ላይ

የቻይና ልሁካን ቡድን በውይይት ላይ

የስድስት ወር የእቅድ አፈፃፀም ግምገማ

የመልካም አስተዳደር መድረክ

በግዢ ዙሪያ በአዳማ ከተማ የተሰጠ ስልጠና

በቤቶች ግንባታ ፕሮጀክት ለሚሳተፉ ባለድርሻ አካላት የአቅም ግንባታ ስልጠና ሲሰጥ

በመኖሪያ ቤቶች መረጃ እያያዝና አስተዳደር ስልጠና ሲሰጥ

በፕላን ዝግጅትና ትግበራ እንዲሁም በከተማ ስራዎች አፈፃፀም ዙሪያ በአዳማ ከተማ ስልጠና ሲሰጥ